

VAGGERYDS
KOMMUN

Uppföljning Vaggeryds kommuns grönstrukturplan

Ansvarig tjänsteman: Miljö- och
hållbarhetsstrateg

Godkänd av **Kommunstyrelsen 2024-xx-xx**

Innehåll

Innehåll	2
Bakgrund för grönstrukturplanen	3

Bakgrund för grönstrukturplanen

En grönstrukturplan för Vaggeryds kommun togs fram under 2018-2020 och antogs av kommunfullmäktige i juni 2020. Grönstrukturplanen ska fungera som ett kunskaps- och planeringsunderlag och ligger bland annat till grund för översiktsplanen.

Grönstrukturplanen visar på riktningar och utvecklingsförslag för grönstrukturen på kommunövergripande nivå och på tätortsnivå. Förslagen i planen ska bidra till att stärka ekosystemtjänsterna genom att skapa, skydda och stärka strategiska delar av grönstrukturen.

Ekosystemtjänster per ort

Grönstrukturplanens förslag är uppdelade i fyra olika kategorier av ekosystemtjänster.

Utvecklingsförslag för de olika ekosystemtjänsterna finns sedan på varje ort i kommunen.

De stödjande ekosystemtjänsterna som är underleverantörer till alla andra ekosystemtjänster. Det kan bland annat vara ekologiska samspel såsom att knyta ihop områden med lövskog, gräsmarker eller våtmarker. Att stärka och bibehålla den biologiska mångfalden och livsmiljöer för djur och natur är också en stödjande ekosystemtjänst.

De reglerande ekosystemtjänsterna är sådana som hjälper oss att mildra effekterna av sådant som skapar problem eller besvär för oss människor i samhällena. Det kan bland annat vara reglerande av lokalklimat genom att spara och stärka växtlighet i tätortsnära miljöer som skapar skugga och sänker temperaturer. Det kan också vara åtgärder som gör att vi klarar oss bättre mot extremväder såsom skyfall, torka och översvämningar. Att använda växtligheten som bullerreglering och luftrening är en annan reglerande ekosystemtjänst.

I de försörjande ekosystemtjänsterna ingår sådant som innebär att vi människor kan ta del av naturens resurser. Det kan vara matförsörjning som kopplar till jordbruksmarken eller bär, svamp och vilt, vattenförsörjningen, energiförsörjning från skogsbruket eller andra råvaror som naturen ger oss.

De kulturella ekosystemtjänsterna är sådana som är viktiga för människans hälsa och välbefinnande. Det kan vara att gröna ytor i samhället eller närheten till naturen bidrar till bättre fysisk hälsa och mentalt välbefinnande. Gröna områden bidrar också till kunskap och inspiration samt möjlighet till sociala interaktioner.

Sammanfattning

Grönstrukturplanen ska bland annat fungera som ett planerings- och kunskapsunderlag och ligger till grund för den nya översiktsplanen. Utvecklingsförslagen i grönstrukturplanen är inte politiskt beslutade att de ska genomföras utan ska ses som förslag på åtgärder som kan genomföras och bör beakta i det kommande arbetet.

Grönstrukturplanen som ett planeringsunderlag

I framtagandet av översiktsplanen har grönstrukturplanen fungerat som ett viktigt kunskaps- och planeringsunderlag. Flera av de strategiska och värdefulla gröna och blå områden samt stråk mellan dessa områden som identifierats i grönstrukturplanen finns nu utpekade i översiktsplanen.

I vissa fall har det förekommit målkonflikter mellan vad som anges i grönstrukturplanen och vad som anges i översiktsplanen. I vissa av målkonflikter handlar det om att områden kan ha behov av olika markanvändning, t ex jordbruksmark kontra mångfunktionell och sammanhängande bebyggelse. I andra fall kan målkonflikterna handla om att vissa strategiska gröna och blå områden behöver sparas för att omhänderta vatten eller ha en klimatreglerande effekt, där översiktsplanen föreslår möjlighet till byggnation. Att målkonflikter förekommer är inget ovanligt, det viktiga är hur de hanteras.

I översiktsplanen finns för varje utpekat område för bebyggelseutveckling ett stycke om vilket hänsynstagande som behöver göras för respektive område. I arbete med hänsynstaganden har grönstrukturplanen varit ett viktigt kunskapsunderlag.

Genomförandet av grönstrukturplanen

Bland de utvecklingsförslag som finns i grönstrukturplanen kan konstateras att 51 förslag (44 förslag 2022) är genomförda, 31 förslag (26 förslag 2022) är påbörjade, 36 förslag (44 förslag 2022) är ej påbörjade och 2 förslag (6 förslag 2022) är ej genomförda. Flest genomförda och påbörjade förslag finns inom de stödjande och reglerande ekosystemtjänsterna medan förslagen inom de kulturella ekosystemtjänsterna har en lägre genomförandegrad.

Det fortsatta arbetet

För att få en större genomförandegrad i kvarvarande utvecklingsförslag behöver politiska prioriteringar göras för vilka förslag som ska genomföras och när. Under 2025 är det sista genomförandeåret för miljöprogrammet och ett nytt miljöprogram ska arbetas fram.

Kommunledningskontoret föreslår att under revideringsarbetet för miljöprogrammet kan nämnderna prioritera utvecklingsförslag från grönstrukturplanen som kan föras in i miljöprogrammet. Där får de ett tydligare fokus och prioritering och justeringar kan även göras för att förbättra ett befintligt utvecklingsförslag.

Grönstrukturplanen finns i kommunens Web-GIS under kartan Fysisk planering. Kartlagren är uppdelade utifrån ekosystemtjänsterna försörjande, kulturella, reglerande och stödjande och baseras bland annat på olika underlag och modelleringar samt inventeringar. Både nya modelleringar och inventeringar samt åtgärder och exploateringar i samhället påverkar den befintliga grönstrukturplanen. Kommunledningskontoret ser ett behov av att uppdatera grönstrukturplanen utifrån de nya underlag som finns och de åtgärder som utförs så att det fortsatt är ett aktuellt planerings- och kunskapsunderlag.

I och med att översiktsplanen är beslutad finns många av de områden som pekats ut i grönstrukturplanen också med i översiktsplanen. Uppföljningsdelen av grönstrukturplanen har en plan för åren 2020-2022 men inte längre än så. Ganska stora delar av de indikatorerna för uppföljningen är

ej påbörjade eller inte mätbara. Kommunledningskontoret bedömning är att de är mycket ambitiösa men att en prioritering behöver göras för vilka indikatorer som kommunen ska arbeta med. Bedömningen är också att alla indikatorer inte är aktuella och inte ger så stor effekt av att arbeta med och mäta. Kommunledningskontoret föreslår att en revidering av indikatorerna genomförs utifrån de riktlinjer som finns i översiktsplanen och utifrån de indikatorer som bedöms ha störst effekt att kommunen arbetar med.

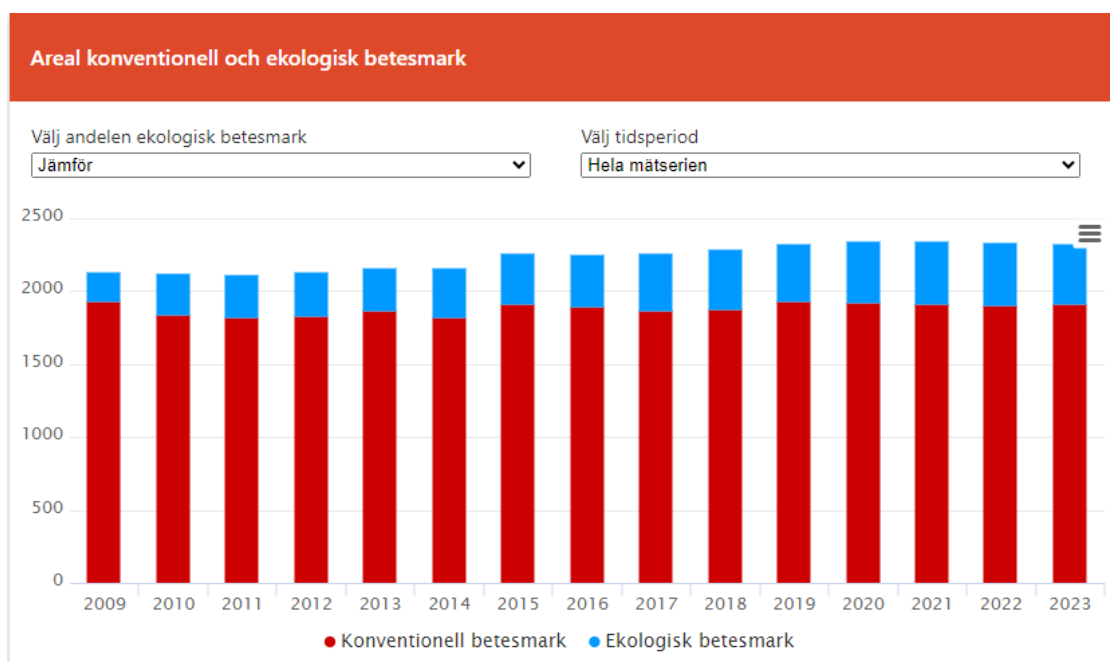
Indikatorer för uppföljning

I grönstrukturplanen finns ett antal indikatorer för att följa upp grönstrukturplanen.

Utvecklingsförslagen bedöms som genomförda, påbörjade, ej påbörjade eller ej genomförda. Ej påbörjade innebär att förslaget inte har hunnits påbörjats medan ej genomförda innebär att en åtgärd kan ha skett som går emot förslaget.

Stödjande ekosystemtjänster

- Antalet genomförda utvecklingsförslag för stödjande ekosystemtjänster.
 - o Ej uppföljt.
- Antalet detaljplaner med ESTER-analys och grön infrastruktur som resulterat i faktiskt hänsynstagande i detaljplan.
 - o ESTER-analyser används inte i arbetet med detaljplaner då de anses vara tids- och kompetenskrävande. Planarkitekterna försöker på andra sätt arbeta för att ta hänsyn till grön infrastruktur och ekosystemtjänster i detaljplanerna men mer arbete kan göras.
- Andel av kommunal gräsmark med klassningen naturvård eller slåtter max 1 ggr per år.
 - o Under 2022 var det drygt 50 % av de kommunala gräsmarkerna som var klassade som slåtter max 1 gång per år eller som naturvård. För 2024 har inga siffror tagits fram så klassningen av gräsmarkerna inte är uppdaterad. Däremot arbetas det kontinuerligt med att säkerställa att rätt mark har rätt skötsel där naturvärden är en viktig aspekt.
- Total areal av tallskog, triviallöv, lövblandskog samt ädellöv av kommunyta samt på kommunal mark.
 - o Ej uppföljt.
- Antal hektar betesmark.

- Arealen betesmark ligger på en jämn nivå de senaste 5 åren, vilket är positivt att de betesmarker som finns behålls.
- Andelen värdekärnor som ligger inom 1000 meter från varandra.
 - Ej uppföljt
- Total areal skyddad natur i kommunen.
 - Mellan 2018-2023 har andelen skyddad natur i Vaggeryds kommun legat på 1,4 % av den totala arealen.
- Andel tätortsnära mark med fördjupade underlag kring artförekomst och nyckelfaktorer.
 - Till översiktsplanen gjordes en naturvärdesinventering av tätortsnära områden för naturvårdsarter och nyckelfaktorer. Inventeringen genomfördes i tätortsnära naturmark kring kommunens orter där underlag behövdes inför ny översiktsplan. Exakt hur stor andel av de tätortsnära markerna som ingick i naturvärdesinventeringen har inte tagits fram.
- Antalet genomförda aktiviteter i Samlad Åtgärdsplan för Vatten.
 - Ej uppföljt.
- Antalet åtgärdade vandringshinder för fisk och utter.
 - Ett vandringshinder för utter har åtgärdats vid Södra park, Åvikens förskola. Ytterligare ett vandringshinder har åtgärdats vid Stödstorpsvägen för utter. Trafikverket har åtgärdat ett vandringshinder i Vaggeryds tätort. Planering pågår för fler åtgärder kommande år.

Reglerande ekosystemtjänster

- Antalet genomförda utvecklingsförslag i utpekade riskområden för värmebölja och skyfall.
 - Ej uppföljt
- Antal detaljplaner där krav ställts kring användande av grönytefaktor.

- I dagsläget arbetar man inte med grönytefaktorn i detaljplaner. Däremot arbetas det med att bevara och tillskapa grönytor inom detaljplanerna. Det är enklare att arbeta med gröna ytor i detaljplaner där kommunen är markägare och har rådighet över marken och att gröna ytor kan regleras till allmän platsmark. Det är svårare att sätta krav i en detaljplan om bevarande eller utveckling av grönytor inom kvartersmark. Särskilt svårt att få gehör för att bevara grönytor är det i så kallade industriplaner.
- Andelen grönytor inom 100 meter från torg, vårdcentraler, skolor/förskolor, vård-och omsorgsboenden.
 - Ej uppföljt
- Andel uppvuxen skog inom 100 meter ifrån industrier, vägar och järnvägar.
 - Ej uppföljt
- Antal hektar betesmark (pollinering).
 - Se diagram ovan under stödjande ekosystemtjänster.
- Minst tre fysiska åtgärder för vilda pollinatörer.
 - Under 2021-2022 har det genomförts en utbildning i skötsel av gräsmarker med fokus på pollinering för parkarbetarna, blomsterängar har skapats på flertalet platser, sandblottor har skapats och insektshotell och mulmholkar har satts upp. Vaggerydssurret, en temavecka för pollinering, har utförts under 2022-2024. Arbeta med att anlägga fler blomsterängar i kommunen pågår, både nyanlagda samt att stärka befintliga platser.

Försörjande ekosystemtjänster

- Mängd producerad mjölk, ägg och kött samt andra relevanta livsmedel per år i kommunen. Självförsörjningsgrad är relevant att följa upp för vissa livsmedel.
 - Ej uppföljt
- Antal hektar jordbruksmark.
 - Under 2023 fanns 6765 ha registrerad åker- och betesmark i kommunen.
- Andel av återplanteringar i det kommunala skogsbruket som görs med tall eller löv.
 - Under 2020-2022 har det planterats 7,8 ha tallskog samt 1 500 m² lövskog i ett bostadsområde. Under 2023 har det planterats 6000 m² lövskog vid ett bostadsområde i Hok. Strategin är att plantera och stärka lövskogen i tätortsnära miljöer samt att plantera tall på marker som tillåter det. Ingen planering av gran har skett under 2020-2022.
- Antalet grundvattenförekomster i Vattenförsörjningsplan som har god kemisk status (utan överallt överskridande ämnen).
 - Alla grundvattenförekomster i Vaggeryds kommun har god kemisk status.

Kulturella ekosystemtjänster

- Antalet genomförda utvecklingsförslag för kulturella ekosystemtjänster.
 - Ej uppföljt
- Antal detaljplaner där krav ställs kring användande av grönytefaktor.
 - I dagsläget arbetar man inte med grönytefaktorn i detaljplaner. Däremot arbetas det med att bevara och tillskapa grönytor inom detaljplanerna.

- Andel tätortsnära natur inom 300 meter från skolor och förskolor.
 - Ej uppföljt.
- Antalet bostäder med 0–300 meter till bostadsnära park eller tätortsnära friluftsområde.
 - Ej uppföljt, men detta beskrivs i planbeskrivningen för detaljplaner där det är aktuellt.
- Antalet stora arbetsplatser med 0–300 meter till bostadsnära park eller friluftsområde.
 - Ej uppföljt, men detta beskrivs i planbeskrivningen för detaljplaner där det är aktuellt.
- Antalet bostadsnära parker och friluftsområden med hög fysisk tillgänglighet.
 - Ej uppföljt

Uppföljande aktiviteter

Uppföljande aktiviteter år 2020

- Ekosystemtjänster och grön infrastruktur redovisas i samtliga underlag för planbesked (detaljplanering). Analysverktyget ESTER från Boverket används.
 - Ekosystemtjänster och grön infrastruktur redovisas i planbeskrivningen och ingår genomgående i planarbetet. ESTER-analyser genomförs inte då de är för tids- och kompetenskrävande.
- Samtliga underlag från Grönstrukturplanen tillgängliggörs i webb- GIS så att de kan användas i det dagliga planeringsarbetet. Berörda användare (detaljplanerare, bygginspektörer, samhällsutvecklare) får en introduktion till kartan.
 - Grönstrukturplanens underlag finns tillgängliga i kommunens webb-GIS.
- Analys av vilka grupper som använder sig av grönområden idag. Exempel på sådana grupper som kommunen eventuellt skulle behöva ha ett särskilt fokus på är, förutom barn och personer med funktionsnedsättning, också kvinnor/män, nyanlända, äldre/pensionärer och personer i socioekonomiskt utsatta områden. Viktigt ur ett jämlikhetsperspektiv och relevant i Översiktsplanarbetet. (Förslag från Länsstyrelsens remissyttrande, stärker mål 5 och 10 i Agenda 2030 om Jämställdhet Minskad ojämlikhet).
 - En analys av vilka grupper som använder sig av grönområden är inte genomförd. En sådan analys bör genomföras gemensamt av flera förvaltningar som ansvarar för olika målgrupper, till exempel barn- och utbildningsförvaltningen, socialförvaltningen, kultur- och fritidsförvaltningen, kommunledningskontoret (både kanslienheten och arbetsmarknadsenheten) samt tekniska förvaltningen som ansvarar för grönytor och en del anläggningar.

Uppföljande aktiviteter år 2021

- Uppdatering av den kommunövergripande Naturinventeringen från 1975. Fokus på nyckelfaktorer (livsmiljöer) utpekade i Grön handlingsplan. Fördjupade naturinventeringar behövs även för tätorterna. Underlagen kommer ge stor nytta i samhällsplaneringen och underlätta bedömningen av lämpliga exploateringsområden samt att det är en förutsättning för en kvalitativ uppföljning av ekosystemens mående och förmåga att leverera ekosystemtjänster långsiktigt.
 - En uppdaterad kommunövergripande naturvärdesinventering av områden i Vaggeryds kommun har genomförts under 2021. Resultatet har legat till grund för översiktsplanen.

- En långsiktig konkret plan för livsmedels-produktionen i kommunen i relation till de nationella och regionala strategierna tas fram. En handlingsplan för självförsörjnings-grad, stärkande av gröna näringar samt bete av kommunal jord- och skogsbruksmark.
 - En långsiktig plan för livsmedelsproduktionen i kommunen finns inte framtagen. Det finns inte heller framtaget en handlingsplan för självförsörjningsgrad eller stärkande av gröna näringar. Dock har arbete med försörjningsberedskap påbörjats och samarbete med t ex LRF pågår.

Uppföljande aktiviteter år 2022

- Sista året för Länsstyrelsens Gröna handlingsplan där arbetet ska utvärderas länsövergripande. I samband med detta följs utvecklingsförslagen i Grönstrukturplanen upp för att se vad nämnderna har genomfört med befintliga medel. Ej utförda förslag utvärderas och de som anses som relevanta och budgeteras för genomförande.
 - De åtgärder som Vaggeryds kommun har åtagit sig att genomföra finns med i kommunens miljöprogram och följs upp i miljöredovisningen. Under sommaren 2024 pågår remissvaret för Grön handlingsplan 2025-2029.
- Baserat på den kommunövergripande naturinventeringen samt de ortsspecifika inventeringarna tas naturvårdsåtgärder fram med tydlig budget och tidsram. Riktlinjer för hur kommunen kan arbeta med kompensation vid förlust av naturmiljöer tas även fram.
 - Naturvårdsåtgärder med tydlig budget och tidsram har inte tagits fram. Inte heller riktlinjer för hur kommunen kan arbeta med kompensation vid förlust av naturmiljöer.
- Analyser genomförs kring hur dagvattensystemen i de centrala delarna av våra tätorter skulle klara ett 100-års regn.
 - Under 2022 gjordes en skyfallskartering över Vaggeryds och Skillingaryds samhällen. Några ytterligare analyser är inte genomförda.

Uppföljning av utvecklingsförslag

Byarum - ängarnas ort

I Byarum finns ett antal utvecklingsförslag inom de stödjande, reglerande, kulturella och försörjande ekosystemtjänsterna.

Stödjande ekosystemtjänster

1. Skapa artrik vägkant längs Krängshultsvägen in mot Byarum

I Byarum är det strategiskt intressant ur ekologisk synpunkt att stärka de värdekärnor som finns längs Krängshultsvägen vidare in mot Byarum. Målet är att koppla ihop värdekärnan längs vägen med Gärhovs storäng.

Ekosystemtjänster som gynnas: Biologisk mångfald, livsmiljöer, ekologiska samspel.

Forum: Vägsamfällighet för Krängshultsvägen

Kommentar: Ej påbörjad. Inga kontakter har tagits med vägsamfälligheten för Krängshultsvägen angående att skapa en artrik vägkant.

2. Skapa artrik vägkant mellan Vaggeryd-Byarum

Gräsytan mellan gång- och cykelvägen och gamla E4:an (Jönköpingsvägen/Lagastigen) som sträcker sig mellan Vaggeryd och Byarum kan fungera som en god spridningskorridor mellan Gärhovs Storäng och Vaggeryd. Slåtter bör ske efter blomning, det vill säga vid en senare tidpunkt än vad som för närvarande är vanligt.

Ekosystemtjänster som gynnas: Biologisk mångfald, livsmiljöer, ekologiska samspel.

Forum: Tekniska nämnden och Trafikverket

Kommentar: Påbörjad. Enligt tekniska kontorets skötselplan för gräsmarker ska denna sträcka slås 2 gånger per år (början av juli samt augusti/september. Någon kontakt har inte tagits med Trafikverket eller NCC som är Trafikverkets entreprenör om gräsytan längs bilvägen.

3. Spara värdekärnor för gräsmark

Områden med höga biologiska värden sparas till fördel för den gröna infrastrukturen. Värdekärnor för gräsmarker som bland annat finns längs Krängshultsvägen samt hela området Gärhov storäng sparas.

Ekosystemtjänster som gynnas: Biologisk mångfald, livsmiljöer, ekologiska samspel

Forum: Privata markägare, vägsamfällighet Krängshultsvägen, samt Byarum- Bondstorps församling.

Kommentar: Genomförd. De utpekade områdena i Byarum är sparade som gröna områden i förslaget till ny översiktsplan.

4. Spara skyddsvärda träd samt stärk dem genom frihuggning

Frihuggning stärker de skyddsvärda träden och tillåter bättre växtförhållanden. I Byarum finns majoriteten av de skyddsvärda träden på kyrkogården och Gärhovs storäng. Förslaget innebär att ansvarig markägare:

- frihugger skyddsvärda träd, framförallt ek, som är i behov av det på sina respektive fastigheter.
- frihugger efterträdare av framförallt ek, som finns i samma områden som de skyddsvärda ekarna, och som är i behov av det.
- upprättar en rutin för frihuggning av ek och andra skyddsvärda träd.

Ekosystemtjänster som gynnas: Biologisk mångfald, habitat.

Forum: Svenska kyrkan. Frihuggning av övriga träd på Gärhovs storäng inom natura 2000 området ansvarar privata markägare för i samråd med Länsstyrelsen och Skogsstyrelsen.

Kommentar: Påbörjad. Svenska kyrkan arbetar med en trädplan för de träd som finns inom kyrkogården. Almsjukan har identifierats och en del skyddsvärda träd har behövts avverkats. I övrigt har kommunen inte tagit kontakt med privata markägare.

Reglerande ekosystemtjänster

5. Spara våtmarker

Byarum ligger inom delavrinningsområden med relativt hög förlust av våtmarker de senaste decennierna, vilket innebär att ytterligare minskning av våtmarksarealerna inte bör ske sett till den gröna infrastrukturens långsiktighet. Det finns exempelvis lågpunktsområden i höjd med Hembygdsgården på västra sidan av Laganstigen.

Ekosystemtjänster som gynnas: Vattenreglering, vattenrening, skydd mot extremväder, klimatanpassning, biologisk mångfald, livsmiljöer.

Forum: Kommunstyrelsen

Kommentar: Genomförd. Majoriteten av det utpekade området ligger inom Natur och friluftsliv i översiktsplanen vilket i sig är ett skydd.

6. Spara vegetationszon längs med järnvägen för buller och avskärmning

Byarums tätort har en barriär i form av en järnväg och genomfartsväg i nord-sydligriktning samt industriverksamheter i närheten av bebyggelsen. De kantzoner med vegetation som finns mot bebyggelsen i växter hjälper till att reducera oönskade ljud i form av buller och brus och framförallt skapar den en visuell barriär till dessa miljöer.

Ekosystemtjänster som gynnas: Visuell avskärmning, bullerreglering, luftrening.

Forum: Kommunstyrelsen

Kommentar: Genomförd. Vegetationszonerna är sparade men finns inte utpekade som strategiska grönområden i den nya översiktsplanen.

Försörjande ekosystemtjänster

7. Spara det småskaliga jordbrukslandskapet

Framtida byggnation bör lokaliseras i första hand till det som idag är skogsmark. Jordbrukslandskapet utgör 35 % av Byarums bys yta (inom 300 meter buffertzonen från bebyggelse) och är en betydande del av ortens identitet och historia. Kyrkbyns karaktär måste bibehållas med tillhörande öppna marker som betas och brukas. Det är därför av stor vikt att exploatering inte sker på denna mark och att jordbruket uppmuntras, lyfts och stöttas. Kommunen undviker exploatering av jordbruksmark (betes- och odlingsmark) och följer den regionala och nationella livsmedelsstrategin.

Ekosystemtjänster som gynnas: matproduktion, biologisk mångfald, livsmiljöer. ekologiska samspel

Forum: Politisk diskussion kring jordbruksmarkens framtid samt ställningstagande i Översiktsplanen.

Kommentar: Ej genomförd. Jordbrukslandskapet som ligger väster om kyrkan finns utpekade i översiktsplanen som mångfunktionell bebyggelse då kyrkan har behov av större kyrkogård. Det bedöms som svårt att tillgodose kyrkan önskemål på annan plats. Övrig jordbruksmark i området bör bevaras.

Kulturella ekosystemtjänster

8. Skapa lekmöjligheter vid hembygdsgården

I dialogen med invånarna framkom det önskemål kring lekmöjligheter vid Hembygdsgården. Dialog mellan kommunen och Hembygdsgården rekommenderas för att se om önskemålet kan bemötas. Miljöer som tilltalar ungdomar har även lyfts som intressant från invånare i samband med dialogträff i Byarum hösten 2019.

Ekosystemtjänster som gynnas: Hälsa och sociala interaktioner

Forum: Kultur- och fritidsnämnden för dialog med Hembygdsgården om intresse finns att arbeta med frågan.

Kommentar: Ej påbörjad. Kultur- och fritidsförvaltningen har inte tagit någon kontakt med Hembygdsgården angående att utveckla lekmöjligheten på platsen.

9. Stärka stråk från tätort till Gärhovs storäng

Järnvägen en betydande barriär som till stor del styr invånarnas möjlighet att ta sig till Gärhovs Storäng. Övergången vid Hembygdsgården är inte säker och människor bör inte hänvisas dit. För att stärka kopplingen mellan samhället till Gärhovs storäng skapas ett mer synligt och tillgängligt stråk längs med östra sidan av järnvägen. Tillgänglighetsfaktorer som är högst prioriterade är information i form av tavlor samt en stig som går att ta sig fram på med rullstol eller barnvagn, från samhället ner till Natura 2000-området. Stråket ska förbinda tätorten med Gärhovs Storäng i söder. Stråket är intressant att utveckla då det ligger i sammanfaller med Munkaleden. Målet är att öka skolans, besökares och invånarnas möjligheter att ta sig ut till Gärhovs storäng och lära sig om dess värden.

Ekosystemtjänster som gynnas: Hälsa och sinnlig upplevelse

Forum: Kultur- och fritidsnämnden och föreningen för Munkaleden.

Kommentar: Ej påbörjad. Kultur- och fritidsförvaltningen har dialog med föreningen för Munkaleden men inget aktuellt arbete sker för att stärka vandringsstråket mellan samhället och Gärhovs storäng. Arbete med Smålandsleden pågår i området.

Klevshult – skogsstigens ort

I Klevshult finns ett antal utvecklingsförslag inom de stödjande, reglerande, kulturella och försörjande ekosystemtjänsterna.

Stödjande ekosystemtjänster

10. Spara Lagans strandzon

Lagan är markerad som en värdekärna där den rinner förbi Klevshult, vilket innebär att stor hänsyn måste tas för vattendraget och dess habitat. Kantzonsfrämjande åtgärder kan vara lämpliga, men bör utredas nog i naturvärdesinventering innan.

Ekosystemtjänster som gynnas: Ekologiskt samspel (spridningszon), livsmiljöer, biologisk mångfald.

Forum: Kommunstyrelsen.

Kommentar: Genomförd. Lagans kantzon är sparad inom markanvändning Natur- och friluftsliv i översiktsplanen.

11. Öka artmångfald på allmän platsmark

I anslutning till odlingslandskapet i Klevshult finns många skyddsvärda träd. Det finns även ett stödhabitat för lövskog som berör Klevshults norra delar, vilket innebär att all typ av lövsträdsplantering i tätorten skulle gynna dessa nätverk. Exempel på lämpliga platser är längs vägar i form av alléer samt på allmänna platser. Att stärka ängsvegetation på begränsade delar av idag hårt klippta gräsytor skulle gynna pollinationer och arterna i odlingslandskapet.

Ekosystemtjänster som gynnas: Biologisk mångfald, ekologiskt samspel, livsmiljöer

Forum: Tekniska nämnden.

Kommentar: Genomförd. På den kommunala skogsmarken i Klevshult har uthuggning av gran skett och tall och lövskog har sparats. De skyddsvärda träden på kommunal mark har inventerats men bedömningen är att inga träd var i behov av frihuggning. På Tures torg har plantering av ängsväxter skett för att gynna vilda pollinatörer. I betesmarken väster om samhället kommer mulmholkar att placeras ut för att skapa fler bostäder åt vedlevande insekter.

Reglerande ekosystemtjänster

12. Spara skogsbete

I Klevshult finns ett område med skogsbete norr om orten väster om landsvägen. Marken bör fortsättningsvis betas för att behålla de naturvärden som finns i området.

Ekosystemtjänster som gynnas: Biologisk mångfald, ekologiskt samspel, livsmiljöer

Forum: Tekniska nämnden (Skogsbruksplanen)

Kommentar: Genomförd. Skogsbetet är sparat.

13. Spara våtmarker

Framförallt söder om industriområdet finns en våtmark som bör sparas. Klevshult ligger inom ett av de avrinningsområden som haft störst våtmarksförlust i hela kommunen, och därför är det av stor vikt att våtmarksarealen inte påverkas mer för att inte landskapets vattenhållande funktion ska försämrats ytterligare. Om det skulle vara aktuellt med en dagvattenlösning i Klevshult av något slag, är en öppen dagvattenlösning som kan stärka våtmarkernas habitatnätverk mycket fördelaktigt.

Ekosystemtjänster som gynnas: skydd mot extremt väder, klimatanpassning, vattenreglering

Forum: Kommunstyrelsen (exploatering), tekniska nämnden(dagvattenlösningar).

Kommentar: Påbörjad. I översiktsplanen finns ett område utpekad som industrimark som gränsar till våtmarken. I översiktsplanen framgår även att hänsyn ska tas till våtmarken vilket görs i pågående detaljplanearbete.

14. Spara avskärmande skog mellan bebyggelse och E4

Skogsstråket mellan bebyggelsen och E4:an fungerar som strövområde samt som bullerskydd och visuell avskärmning mot E4. Stråket sparas ur reglerande synpunkt. Det finns även lågpunktsområden så området har även en vattenreglerande funktion.

Ekosystemtjänster som gynnas: bullerdämpning, visuell avskärmning, luftrening.

Forum: Tekniska nämnden.

Kommentar: Genomförd. Området är sparat och i översiktsplanen är området utpekad som ett strategiskt grönområde.

15. Spara Lagans meandrande system och strandzon

Lagan har flera reglerande funktioner med sitt meandrande system och strandzon. Värdekärnan behöver undantas från negativ påverkan för att upprätthålla dessa funktioner.

Ekosystemtjänster som gynnas: Fröspridning, vattenrening.

Forum: Kommunstyrelsen.

Kommentar: Genomförd. Lagan meandrande system och strandzon är bevarat och inga åtgärder har genomförts som påverkar området negativt.

Försörjande ekosystemtjänster

16. Spara det småbrutna jordbrukslandskapet och skogsbeta

Jordbruksmark och skogsbeta finns främst i västra delen av Klevshult. Kommunen rekommenderas att undvika exploatering av denna mark (betes- och odlingsmark) samt följa den regionala och nationella livsmedelsstrategin. Det finns flertalet kulturminnen kopplade till landskapet väster om samhället.

Ekosystemtjänster som gynnas: matproduktion, biologisk mångfald, livsmiljöer, ekologiska samspel.

Forum: Politisk diskussion kring jordbruksmarkens framtid samt ställningstagande i Översiktsplanen

Kommentar: Genomförd. Områdena är sparade och ingen bebyggelseutveckling pekas ut på dessa områden i översiktsplanen.

Kulturella ekosystemtjänster

17. Stärka strövstråket i skogen

Skogsstråket mellan bebyggelsen och E4:an nyttjas i stor utsträckning till vardagsmotion, lek och rekreation för de boende. Området förbinder hela orten och det är det enda tätortsnära grönområde som inte är avskärmat från bebyggelsen med barriärer (järnväg och E4). Området sparas och underhålls ur socialt syfte samt att det är aktuellt att göra stråket mer tillgängligt, framförallt i form av med sittplatser längs vägen och tydligare ”entréer” till området.

Ekosystemtjänster som gynnas: Hälsa och sociala interaktioner

Forum: Tekniska nämnden.

Kommentar: Ej påbörjad. Under 2020-2024 har inget arbete genomförts för att stärka strövstråket i skogen öster om samhället.

18. Skapa vattennära mötesplatser längs Lagan

I dialogen med invånarna framkom det önskemål om att synliggöra Lagan och lyfta dess möjlighet som tätortsnära grönstråk. Fokus i området skulle likt i Vaggeryd kunna vara kunskap, inspiration och mötesplatstänk. Enligt nuvarande program för Vattennära mötesplatser som beslutats av kommunstyrelsen inryms inte Klevshult, så ett nytt/ utökat program behövs beslutats av kommunstyrelsen om stråket ska utvecklas.

Ekosystemtjänster som gynnas: Hälsa och sociala interaktioner

Forum: Kommunstyrelsen

Kommentar: Ej påbörjad. Det har ej varit aktuellt att skapa vattennära mötesplatser längs Lagan i Klevshult under 2019-2024.

19. Stärka lastbilens lekplats, utöka för fler målgrupper

I centrala Klevshult finns ett relativt nytt område med ny lekplats (refererat som Lastbilen i Lekplatsplanen). Det är ett vackert område med flera upplevelsevärden då det ligger i närheten av cykelväg, bostadsområde samt även en öppen gräsyta samt skogsområde. Här finns möjlighet att utveckla och göra plats för fler upplevelsevärden för fler målgrupper, tex. pensionärer och ungdomar i anslutning till lekplatsen.

Ekosystemtjänster som gynnas: Hälsa och sociala interaktioner

Forum: Kultur- och fritidsnämnden.

Kommentar: Påbörjad. Lekplatsen Lastbilen är nybyggd. I anslutning till lekplatsen finns en skateramp samt en padelbana. Några ytterligare åtgärder finns inte planerade.

Bondstorp – lövträdens ort

I Bondstorp finns ett antal utvecklingsförslag inom de stödjande, reglerande, kulturella och försörjande ekosystemtjänsterna.

Stödjande ekosystemtjänster

20. Stärka skyddsvärda träd genom frihuggning

Frihuggning stärker de skyddsvärda träden och tillåter bättre växtförhållanden. Förslaget innebär att Sveaskog, kommunerna och Svenska kyrkan:

- 1) frihugger skyddsvärda träd, framförallt ek, som är i behov av det på sina respektive fastigheter.
- 2) frihugger efterträdare av framförallt ek, som finns i samma områden som de skyddsvärda ekarna, och som är i behov av det.
- 3) upprättar en rutin för frihuggning av ek och andra skyddsvärda träd.

Ekosystemtjänster: Biologisk mångfald, habitat.

Forum: Tekniska nämnden ansvarar för de träd som står på kommunal mark. Övriga träd ansvarar privata markägare för i samråd med Länsstyrelsen och Skogsstyrelsen.

Kommentar: Genomförd. Tekniska kontoret har inventerat de träd som står på kommunal mark. Frihuggning av skyddsvärda träd har skett under 2022.

21. Skapa utökad allé fler lövträd längs Måsarpsvägen

För att stärka kopplingen mellan värdekärnorna är det strategiskt fördelaktigt att plantera lövträd längs med Måsarpsvägen från Ormanäset söderut, på kommunens mark. Värdefullt med alléträd längs landsvägen i synnerhet söder ut från kyrkan. Viktigt med samordning mellan väghållare och övrig infrastruktur.

Ekosystemtjänster som gynnas: Biologisk mångfald, ekologiskt samspel och habitat.

Forum: Tekniska nämnden.

Kommentar: Ej påbörjad. Utvecklingsförslaget har inte prioriterats under 2020-2024.

22. Spara värdekärnor för lövskog

Bondstorp är unikt i kommunen sett till att det finns två värdekärnor för lövskog i tätorten. Det är mycket viktigt för den biologiska mångfalden att värdekärnorna inte påverkas av exempelvis exploatering, framförallt gällande den värdekärna som ligger på kommunal mark (Ormanäset och hagen som ligger norrut).

Ekosystemtjänster som gynnas: Biologisk mångfald, ekologiskt samspel och habitat.

Forum: Kommunstyrelsen

Kommentar: Genomförd. Värdekärnorna för lövskog är sparade som område för natur och friluftsliv. I översiktsplanen finns även ett område utpekade för utvecklad och ändrad markanvändning som överlappar delar av en värdekärna. I översiktsplanen anges att hänsyn ska tas till naturvärden och trädens bevarande.

23. Spara strandzonen längs Rasjön

Strandzonen utgör ett viktigt habitat samtidigt som den skyddar mot erosion. Strandzonen bör bevaras så orörd som möjligt ur ett långsiktigt ekologiskt perspektiv då Rasjön är en mycket viktig del av vattnets infrastruktur.

Ekosystemtjänster som gynnas: Biologisk mångfald, ekologiskt samspel och habitat.

Forum: Kommunstyrelsen.

Kommentar: Genomförd. Strandzonen är sparad och skyddas av strandskyddszonen längs Rasjön.

24. Stärk lövskogstråk inom spridningszon från värdekärna

Lövskogstråk inom spridningszonen från värdekärnan bör stärkas ur naturvårdssynpunkt då de är mycket viktiga för lövskogens infrastruktur. Vissa åtgärder inom detta har påbörjats av tekniska kontoret.

Ekosystemtjänster som gynnas: Biologisk mångfald, ekologiskt samspel och habitat.

Forum: Kommunstyrelsen.

Kommentar: Genomförd. Lövskogstråket inom spridningszonen från värdekärnan är sparad som grönområde i översiktsplanen. Frihuggning av de lövträd som krävde frihuggning har genomförts.

Reglerande ekosystemtjänster

25. Spara våtmarken på Ormanäset

På Ormanäset finns avsnitt som är mycket blöta samt att det finns våtmarksområden. Dessa för sparas dels ur dagvattenssynpunkt, men även för vattenrenande synpunkt då eventuellt avrinningsvatten från samhället samlas upp och renas i områdets våtmarker innan det når Rasjön, som är en värdekärna för vatten.

Ekosystemtjänster som gynnas: skydd mot extremt väder, klimatanpassning, vattenreglering

Forum: Kommunstyrelsen (exploatering), tekniska nämnden (dagvattenlösningar).

Kommentar: Genomförd. Våtmarken på Ormanäset är sparad och utpekad som ett större område för planerad vattentäkt och vattenskyddsområde i Bondstorp.

Försörjande ekosystemtjänster

26. Stärk det öppna landskapet

Jordbrukslandskapet utgör en stor del av Bondstorps tätort och är en betydande del av ortens identitet och historia, och invånarna värnar starkt kring det öppna landskapet. Det är därför av stor vikt att exploatering inte sker på den jordbruksmark som finns och att jordbruket uppmuntras, lyfts och stöttas. Utökad bete rekommenderas båda privata markägare och där det är möjligt på kommunal mark.

Ekosystemtjänster som gynnas: matproduktion, biologisk mångfald, livsmiljöer, ekologiska samspel.

Forum: Politisk diskussion kring jordbruksmarkens framtid samt ställningstagande i Översiktsplanen.

Kommentar: Genomförd. Området är sparad. I översiktsplanen finns ett område för ändrad och utvecklad markanvändning utpekad på jordbruksmark. I översiktsplanen framgår det att hänsyn ska tas till naturvärden, jordbruksmark och klimatanpassningsåtgärder samt med hänsyn till landskapsbilden och till Bondstorps kyrkmiljö som är en kulturmiljö.

27. Spara område med betydelse för dricksvattenförsörjning

Ormanäset har betydelse för dricksvattenproduktion och bör sparas för att säkra dess försörjande funktion i framtiden.

Ekosystemtjänster som gynnas: Dricksvatten-produktion.

Forum: Tekniska nämnden

Kommentar: Genomförd. Ormanäset är utpekad som område att spara i översiktsplanen vilket innebär att dricksvattenproduktionen säkras för framtiden.

Kulturella ekosystemtjänster

28. Stärk badplatsen och dess närområde

Badplatsen har idag flera upplevelsevärden och dessa bör fortsättningsvis förvaltas aktivt av kommunen. Exempelvis att det tillkommer en dusch vid badet. Vaggeryds kommuns projekt ”vattennära mötesplatser” skulle kunna utvidgas och även omfatta Bondstorp, men då krävs ett nytt beslut i kommunstyrelsen. Exempel på idéer som kommit in är sagoplats med en tronstol från ett nedsågat träd. Resten av trädet kunde sågas i kubbar för barn eller vuxna att sitta på. Vidare tänker jag trätallriker som läggs ut som stigar kanske målade av barn. Det hade varit trevligt med en samlingsplats runt en lägerplats kanske med grillmöjligheter, trädkojor, linbana och klätterställningar.

Ekosystemtjänster som gynnas: Sinnlig upplevelse, hälsa, sociala interaktioner

Forum: Kultur- och fritidsnämnden.

Kommentar: Påbörjad. Vid badplatsen finns en dusch uppsatt. Under 2024 pågår arbetet med att sätta upp en mulltoa vid badplatsen. Ytterligare åtgärder är inte planerade.

29. Stärka tillgänglighet mellan badplats och Sjöborgen

Öka tillgängligheten mellan den kommunala badplatsen och Sjöborgen som är ett socialt intressant område med verksamhet under sommaren. Tillgängligheten mellan platserna ökas i form av en gångstig, som utformas så att personer med nedsatt rörelseförmåga kunna förflytta sig självständigt och säkert. Belysning är också en viktig del för tryggheten och tillgängligheten.

Ekosystemtjänster som gynnas: Sinnlig upplevelse, hälsa, sociala interaktioner

Forum: Kultur- och fritidsnämnden samt dialog med förening som har verksamhet vid Sjöborgen.

Kommentar: Ej påbörjad. Inget arbete pågår med att föra dialog med Sjöborgen om stärkt tillgänglighet.

30. Skapa avtal om skolskog

Skogen vid Rasjön som nyttjas av skolan skulle kunna avsättas som skolskog. Det innebär ett avtal mellan markägaren (kommunen) och skolan om vissa undantag från allemansrätten så att skolan kan nyttja skogen med större frihet för sin verksamhet.

Ekosystemtjänster som gynnas: Naturpedagogik, hälsa, sociala interaktioner

Forum: Skolan i dialog med tekniska kontoret om skolskogsavtal. Beslut i Kommunstyrelsen om att utvidga projektet för vattennära mötesplatser.

Kommentar: Ej påbörjad. Inget avtal om skolskog är skrivet men skolan nyttjar skogen för utflykter.

Hok – de vidsträckta mossarnas ort

I Hok finns ett antal utvecklingsförslag inom de stödjande, reglerande, kulturella och försörjande ekosystemtjänsterna.

Stödjande ekosystemtjänster

31. Hokaån och dess strandzoner stärks

Söder om Lindefors bruk finns en värdekärna kopplat till Hokaån (västra biflödet). Kantzonerna och vattendraget är mycket viktig ur biologisk synpunkt och bör undantas från ingrepp och åtgärder som skadar dess funktioner. Vattnets kantzon omfattas av det regionala underlaget SÅV (samlad åtgärdsplan för vatten). Förslaget i SÅV innebär förenklat att man skapar en zon innefattande strandzonen samt det landområde som direkt påverkar vattendraget. Inom zonen gynnas etablering av en naturlig vegetation och närmast vattnet bör träd och buskar dominera (med undantag för betesmarker). Storleken på zonen bör minst omfatta 15 meter men också anpassas till den omgivande marken (tex lutning) samt att den bör vara bredare (20 - 30 m) vid vatten med höga naturvärden. Till exempel bör raviner och branter generellt ha en ekologiskt funktionell kantzon. Åtgärden kan innefatta allt från gallring av skog där man tillåter en naturlig förnygring till plantering av gräs, träd och buskar. Kommunen bör i samarbete med Länsstyrelsen vara uppmärksam på spridning av den invasiva arten sjögull.

Ekosystemtjänster som gynnas: Livsmiljöer, biologisk mångfald, sociala interaktioner, sinnlig upplevelse.

Forum: Tekniska nämnden.

Kommentar: Ej påbörjad. Inget arbete har genomförts inom det område som är kommunal mark.

32. Stärka skyddsvärda träd genom frihuggning

Frihuggning stärker de skyddsvärda träden och tillåter bättre växtförhållanden. Förslaget innebär att Sveaskog, kommunerna och Svenska kyrkan:

- Frihugger skyddsvärda träd, framförallt ek, som är i behov av det på sina respektive fastigheter.
- Frihugger efterträdare av framförallt ek, som finns i samma områden som de skyddsvärda ekarna, och som är i behov av det.
- Upprättar en rutin för frihuggning av ek och andra skyddsvärda träd.

Ekosystemtjänster: Biologisk mångfald, habitat.

Forum: Tekniska nämnden ansvarar för de träd som står på kommunal mark (idrottsplatsen samt fastigheter vid Lindefors). Övriga träd ansvarar privata markägare för i samråd med Länsstyrelsen och Skogsstyrelsen.

Kommentar: Genomförd. Tekniska kontoret har inventerat de träd som står på kommunal mark. Frihuggning av skyddsvärda träd har skett under 2022.

33. Spara Morarps- och Mörhulta mosse i sin helhet

Mossen utgör en stor värdekärna och är betydelsefull både ur ett regionalt perspektiv, men även ur ett internationellt perspektiv sett till framförallt fågellivet. Bevarandet av våtmarkernas värde kräver att områdets hydrologi skyddas mot dränering, vattenreglering, dämning och torvtäkt. Avverkning av sumpskogar, skogar på fastmarksholmar och i kantzoner eller vid vattendraget bör ej utföras.

Ekosystemtjänster: Biologisk mångfald, habitat.

Forum: Kommunstyrelsen bevakar frågan i den översiktliga samhällsplaneringen och i detaljplaneärenden.

Kommentar: Genomförd. Morarps- och Mörhulta mosse är sparad och utpekad i översiktsplanen som ett sammanhängande område för natur- och friluftsliv.

Reglerande ekosystemtjänster

34. Spara våtmarker i lågpunktsområde

Det finns lågpunktsområden runt Alstigen, Bokstigen och Sågverksvägen i utkanten av nordvästra Hok där markens förmåga att omhänderta dagvatten är extra viktig. De våtmarker som finns i området bör sparas och andelen hårdgjorda ytor bör ej öka inom området.

Ekosystemtjänster som gynnas: Skydd mot extremt väder, klimatanpassning, vattenreglering.

Forum: Kommunstyrelsen (exploatering), tekniska nämnden (dagvattenlösningar).

Kommentar: Genomförd. Sågverksvägen pekas ut som teknisk anläggning och strategiskt grönområde i översiktsplanen. För Alstigen och Bokstigen finns en färdig detaljplan för förskola och där har de utpekade lågpunktsområdena inte sparats. Dagvattenhanteringen har istället att utökas söder om området. Den nya dagvattenlösningen blir även en attraktiv utemiljö som är lätt för skolan att besöka.

Försörjande ekosystemtjänster

35. Spara jordbruksmark på kommunal mark söder om orten

Jordbrukslandskapet utgör en märkbar del i, främst Hoks södra delar, och är en betydande del av ortens identitet och historia. Det är därför av stor vikt att exploatering inte sker på denna mark och att jordbruket uppmuntras, lyfts och stöttas.

Ekosystemtjänster som gynnas: matproduktion, biologisk mångfald, livsmiljöer, ekologiska samspel.

Forum: Politisk diskussion kring jordbruksmarkens framtid samt ställningstagande i Översiktsplanen.

Kommentar: Genomförd. Jordbruksmarken söder om Hok finns utpekade som jordbruksmark i översiktsplanen.

Kulturella ekosystemtjänster

36. Skapa en samlad aktivitets- och mötesplats

De sociala interaktionsvärdena behöver utvecklas i Hoks grönstruktur, vilket påvisas i underlagsrapport 2 ”Sociotopinventering” till Grönstrukturplanen efter inventering av upplevelsekvantiteter. Det finns idag två allmänna mindre lekplatser, men en ny lokalisering behövs av lekplats där Runstenen är ett förslag i lekplatsplanen. Orten skulle gynnas om den nya platsen utvecklas för att nå en större målgrupp av invånarna än enbart barn, speciellt med tanke på att Hok växer. Exempel på önskemål från invånarna är att boulebanan grusas och får sittplatser, samt en skateramp. Behöver samordnas med Tekniska nämndens Utvecklingsplan för allmänna kommunala aktivitetsplatser och lekplatser.

Ekosystemtjänster: Sociala interaktioner, hälsa.

Forum: Tekniska nämnden

Kommentar: Påbörjad. Tekniska kontoret har under 2024 påbörjat arbetet med att skapa en samlad aktivitets- och mötesplats i Hok.

37. Stärk förskolans utemiljö

Stärka förskolans utomhusmiljö med fokus på naturpedagogik.

Ekosystemtjänster: Naturpedagogik.

Forum: Barn- och utbildningsnämnden.

Kommentar: Ej påbörjad. Endast mindre åtgärder är gjorda. En ny förskola kommer att byggas med plats för ny förskolegård. Denna beräknas vara klar 2026.

38. Ny belysning i friluftsområde

För att stärka ortens tätortsnära friluftsliv föreslås ny belysning utmed det f.d. elljusspåret.

Ekosystemtjänster: Sociala interaktioner, hälsa.

Forum: Kultur- och fritidsnämnden.

Kommentar: Ej påbörjad. Någon ny belysning har inte satts upp utmed det före detta elljusspåret. Däremot byggs en ny klubbstuga vid Lindevallen av Hooks IF.

39. Stärk promenadstråket norrut från idrottsplatsen mot Hoks herrgård

Kopplingen till Hooks Herrgård är mycket intressant från befintligt motionsspår i nordöstra delen av Hok och vidare norrut längs med ån längs med Höglandsleden. Naturcampingen är ett värde som finns längs med stråket och är en intressant dialogpart för utveckling av upplevelsevärden i området.

Ekosystemtjänster: Sociala interaktioner, hälsa, sinnlig upplevelse.

Forum: Kultur- och fritidsnämnden (Höglandsleden) samt dialog med campingplatsen.

Kommentar: Ej påbörjad. Det har inte skett något arbete med att stärka promenadstråket norrut från idrottsplatsen mot Hoks herrgård under 2020-2024. Däremot sker ett samlat arbete i länet med att se över vilken gemensam standard som vandringslederna ska ha. Länet har fått 6 miljoner för utveckling av Smålandsleden vilket är ett arbete som pågår under 2024. En ny vandringsled har invigts i år, Munkagårdsleden som startar vid Prästgården i Svenarum.

40. Spara promenadstråket mellan Slaggavägen och Lindefors längs Hokaån

Promenadstigen från Slaggvarp till Lindefors längs Hokaån är det mest nyttjade tätortsnära promenadstråket i Hok och bör sparas. Stråket ansluter även till en stig som går vidare norrut till Lindefors, samt med en grusväg norrut som kopplar på Höglandsleden. Norra delen är kommunägd, resten är privatägd mark. Viktigt bibehålla upplevelsen av att promenera i skogen på stig (inte hårdgjord väg). Vid f.d. Godtemplarparken längs ån kan en rekreationsyta/ rastplats för fotgängare med bänkar och bord skapas. Rövning bör ske längs vissa sträckor för att skapa siktgator.

Ekosystemtjänster: Sociala interaktioner, hälsa, sinnlig upplevelse.

Forum: Tekniska nämnden för områdets norra del samt privata markägare.

Kommentar: Ej påbörjad. Det har inte skett något arbete med att stärka promenadstråket under 2020-2024.

Vaggeryds – vattnets ort

I Vaggeryd finns ett antal utvecklingsförslag inom de stödjande, reglerande, kulturella och försörjande ekosystemtjänsterna.

Stödjande ekosystemtjänster

41. Skapa äng på tippen

Skapa en örtrik sommaräng på Gärhovs deponi för att stärka värdenätverket söderut från Gärhovs ängar. Måste först utredas om tätskiktet kan drabbas negativt av att anlägga en äng på tippen med hänsyn till rotinträngningar och dylikt. Även estetiskt värde.

Ekosystemtjänster som gynnas: Biologisk mångfald, ekologiskt samspel och habitat. Även estetiska värden och sinnlig upplevelse.

Forum: Tekniska nämnden

Kommentar: Ej påbörjad. Inget arbete har skett med att skapa en äng på tippen.

42. Slå åängarna längs med Lagan (Östermoskogen)

Detta är en naturvårdsåtgärd som skulle kräva lite mer jobb men som skulle ge en hög effekt för den gröna infrastrukturen då det skulle skapa en spridningskorridor för gräsmarker söderut från Gärhov ner mot värdekärnorna vid Götarps Hage.

Ekosystemtjänster som gynnas: Biologisk mångfald, ekologiskt samspel och habitat. Även estetiska värden och sinnlig upplevelse.

Forum: Tekniska nämnden.

Kommentar: Påbörjad. På delar av åängarna där det är lättillgängligt har slåtter utförts. För att möjliggöra detta krävs särskilda maskiner som kan köra i och nära vattnet.

43. Formellt skydd för värdekärnorna runt om Götärps hage samt åravinen längs Lagan

En av de mest artrika värdekärnorna i kommunen finns anslutning till Götärps hage samt att det finns en skyddsvärd åravin längs med Lagan som gränsar till hagmarken i sydväst. Ravinen börjar vid dammfästet/vägbron och sträcker sig nedströms till Vaggeryds gamla reningsverk. Området har fått högsta naturvärdesklassning i den inventering som gjorts längs med Lagan (klass 1) och omfattar område 2, 3, 4, 6, 7, 8. Området bör skyddas ur ekologisk synpunkt och lämnas för fri utveckling, med fokus på naturvård i form av bete. Området bör skyddas formellt i form av kommunalt naturreservat likt Östermoskogen.

Ekosystemtjänster som gynnas: Biologisk mångfald, ekologiskt samspel, habitat, sinnlig upplevelse, upprätthållande av markens bördighet

Forum: Kommunstyrelsen

Kommentar: Påbörjad. Området är sparad och utpekad i översiktsplanen som ett strategiskt grönområde med höga naturvärden. Något arbete med att formellt skydda området har inte påbörjats.

44. Frihugga skyddsvärda träd

Frihuggning stärker de skyddsvärda träden och tillåter bättre växtförhållanden. På kommunal mark finns främst skyddsvärda träd vid Badplatsvägen, Friluftsgården, längs Lagan och längs Jönköpingsvägen. Förslaget innebär att ansvarig markägare:

- frihugger skyddsvärda träd, framförallt ek, som är i behov av det på sina respektive fastigheter.
- frihugger efterträdare av framförallt ek, som finns i samma områden som de skyddsvärda ekarna, och som är i behov av det
- upprättar en rutin för frihuggning av ek och andra skyddsvärda träd.

Ekosystemtjänster som gynnas: Livsmiljöer, biologisk mångfald.

Forum: Tekniska nämnden ansvarar för träd på kommunal mark

Kommentar: Påbörjad. Under 2020-2021 har alla skyddsvärda träd på kommunal mark inventerats. I Vaggeryds tätort var det inga träd som var i behov av frihuggning.

45. Stärka Höga Bränna lövskog

Höga bränna är i dagsläget ett inhägnat lövskogsområde utpekad i Skogsbruksplanen. Det är en värdekärna för lövskog och viktig för den biologiska mångfalden. Området bör förvaltas vidare för att stärka dess biologiska värden i första hand. Stängslet vid Höga Bränna sattes upp 2008 för att ”viltsäkra” den ekskog som planterats där efter stormarna Gudrun och Pers härjningar i området. Hela området beräknas vara ”viltsäkrat” någon gång efter 2020 (TU 2018/054). Då är det intressant att öppna upp området ur rekreativ och friluftsmässig synpunkt. Området är en viktig länk mellan Friluftsgården och Missionsparken och har potential att bli ett lugnt och vackert lövskogsstråk

Ekosystemtjänster som gynnas: Biologisk mångfald, ekologiskt samspel och habitat, i förlängningen även sinnlig upplevelse och hälsa.

Forum: Tekniska nämnden.

Kommentar: Genomförd. Stängslet är borttaget och kan nu nyttjas av allmänheten och föreningen i området.

46. Skapa omlöpe vid vandringshinder för fisk vid Götafors vattenfall och Kraftstationen

Omlöpe för fisk och utter runt vandringshinder.

Ekosystemtjänster som gynnas: Ekologiskt samspel, habitat.

Forum: Tekniska nämnden

Kommentar: Påbörjad. Arbetet pågår med att åtgärda vandringshinder för fisk vid kvarnen i Vaggeryd. Kommunen har ansökt om förlängd genomförandetid hos mark- och miljödomstolen och tekniska nämnden har begärt budgetmedel för genomförandet av åtgärden. För Götafors miljötillstånd finns ett latent villkor som innebär att när Kvarnen är åtgärdad så ska även fiskvandringssväg vid Götafors åtgärdas inom 5 år.

47. Utredda utterpassager vid Södra park

Utredda möjligheter för utter att passera vandringshinder.

Ekosystemtjänster som gynnas: Biologisk mångfald, ekologiskt samspel, habitat.

Forum: Tekniska nämnden.

Kommentar: Genomförd. Vandringshindret för utter har åtgärdats vid bron vid Södra park (Åvikens förskola).

48. Upprätthålla öppna gräsmarker vid Friluftsgården

Fortsätta att hålla gräsmarkerna öppna vid Friluftsgården, Vaggeryd genom slåtter. Detta arbete behöver fortsätta i framtiden. Områdena kring de öppna gräsmarkerna är idag svårtillgängliga p.g.a. nedfallna träd och skulle behöva rensas ur tillgänglighetssynpunkt.

Ekosystemtjänster som gynnas: Biologisk mångfald, ekologiskt samspel, hälsa och habitat.

Forum: Tekniska nämnden.

Kommentar: Genomförd. Slåtter av gräsmarkerna vid Friluftsgården sker kontinuerligt.

49. Skapa artrika gräsmarker vid Östermoskogen, Torsbo, Dammgatan och Strömbergsvägen

Gräsmarkszoner skapas i Östermo och Torsbo bostadsområde för att skapa en mer variationsrik natur samt för att stärka gräsmarkernas habitatnätverk från södra Vaggeryd upp mot Gärhov. En del av den tätortsnära skogen avverkas och kantzoner med ängsvegetation skapas. Det finns även en kraftledningsgata norr om Torsbo på östra sidan om Hjortsjön på kommunal mark. Här är det viktigt att vegetationen hålls efter och inte växer igen ur driftsynpunkt, men det kan även skapas en spridningskorridor för gräsmarker genom att bredda gatan något ytterligare samt arbeta för att öka artrikedomen i kraftledningsgatan. Lekplatsen på Dammgatan och Strömbergsvägen ska flyttas, och platsen som efterlämnas är lämplig för att skapa habitat som stärker gräsmarkernas och odlingslandskapets infrastruktur. Lövträd planteras samt sådd av örtrik ängsvegetation.

Ekosystemtjänster som gynnas: Biologisk mångfald, ekologiskt samspel och habitat. Även estetiska värden och sinnlig upplevelse.

Forum: Tekniska nämnden.

Kommentar: Påbörjad. Under 2021-2024 pågår olika projekt för att stärka gräsmarker för vilda pollinatörer. Blomsterängar har anlagt och stärkts. Insektshotell, bihotell och mulmholkar har satts upp.

50. Skapa artrika vägkanter längs Jönköpingsvägen, Södraparkvägen och Håkan Trulssons väg

Vägkanterna längsmed järnvägen och Jönköpingsvägen i södergående riktning stärks för att sammanlänka gräsmarkernas värdekärnor i Duvuled och Götarps Hage. Avser vägsträckningen mellan Stödstorpsån och Dulebäck. Längs Södraparkvägen kan gräsmarkerna stärkas genom att slå gräset och hålla ytorna öppna. Bredda och öppna upp gräsmarkerna med ängsvegetation längs Håkan Trulssons väg, Vaggeryd. Fleråriga örter samt slätter tillämpas.

Ekosystemtjänster som gynnas: Ekologiskt samspel, biologisk mångfald, livsmiljöer.

Forum: Tekniska nämnden

Kommentar: Påbörjad. Arbete med att stärka stråket längs Jönköpingsvägen pågår i ett pollineringsprojekt som är finansierat med LONA-bidrag. Längs Södra parkvägen anpassas tiden för slätter till när orkidéerna har blommat färdigt. Inga åtgärder har genomförts vid Håkan Trulssons väg.

51. Spara sumpskogarna bakom Folkets hus

Det har genomförts en fördjupad naturinventering läng med Lagan där område 33, 34,37 och 39 fått naturvärdesklass 2-höga naturvärden. Värdena utgörs av sumpskogar med ekologiskt viktig funktion för vattenrening och buffring vid översvämningar. Områdena bör lämnas orörda, med röjning runt linden i område 33.

Ekosystemtjänster som gynnas: Biologisk mångfald, ekologiskt samspel, vattenreglering och habitat.

Forum: Tekniska nämnden.

Kommentar: Genomförd. Sumpskogarna har sparats.

52. Spara naturområdet vid Stora och lilla Mogölen

Dödisgroparnas karaktär och naturmiljö ska bevaras. Viss lättare röjning och gallring bör återkommande ske för att bibehålla sikten mot vattnet från gatan och GC-vägen. Resterande strandzoner är värdefulla naturbiotoper. Föryngringsplan fordras. Lilla Mogölen är delvis tillgänglig. I samband med planerad byggnation kan södra sidan av gölen kan skolgården utökas.

Ekosystemtjänster som gynnas: Hälsa, sinnlig upplevelse, skydd mot extremt väder, klimatanpassning.

Forum: Tekniska nämnden.

Kommentar: Genomförd. Naturområdena vid Stora och lilla Mogölen finns sparade.

53. Variationsrik skog planteras vid Stödstorpaåns dalgång sträckan Källemo-Mellängen

Vid återplantering efter föryngringsavverkning av kommunalt skogsbruksområde väster om Vaggeryds tätort, öster om E4:an och väster om Källemo, bör plantering av lövträd övervägas. Markprov behövs. Inhägnad kan vara aktuellt, bidrag finns att söka. Området är brant, blött och produktionsmässigt ej optimalt samt att det varit angripet av barkborre, vilket motiverar löv.

Ekosystemtjänster som gynnas: Biologisk mångfald, ekologiskt samspel och habitat.

Forum: Tekniska nämnden.

Kommentar: Ej påbörjad. Någon avverkning av området har inte skett så återplantering har inte varit aktuellt.

54. Skapa gräsmark vid Munkaleden

Om Munkaleden behöver ledas om vid Gäråhov/ Östermo i norra Vaggeryd är det lämpligt att göra naturvårdsåtgärder i form av att bredda gräsmarkernas kantzonen utmed stigen för att skapa en delsträckning av en spridningskorridor för gräsmarker mellan Götärps hage och Gäråhovs storäng.

Ekosystemtjänster som gynnas: Ekologiskt samspel, habitat, symbolik och andlighet, hälsa, sinnlig upplevelse.

Forum: Kultur och fritidsnämnden ansvarar för kontakt med föreningen Munkaleden samt tekniska nämnden för eventuell skötsel av ytorna.

Kontakt: Ej påbörjad. Det har inte varit aktuellt att leda om Munkaleden under 2020-2024.

55. Skapa barnkammare för groddjur och kräldjur vid Fenix

Det finns ett sumphål nedanför Fenix i anslutning till strandzonen som skulle kunna renas och syresättas för att skapa en barnkammare för groddjur och kräldjur.

Ekosystemtjänster som gynnas: Biologisk mångfald, ekologiskt samspel och habitat.

Forum: Tekniska nämnden

Kommentar: Ej påbörjad. Utvecklingsförslaget har inte påbörjats.

56. Spara mad och kärr vid Lyckorna (Östermostråket)

Enligt fördjupad naturinventering längs Lagan finns flertalet värdefulla mader och kärr vid Lyckorna som fått klass 2 -höga naturvärden (område 49, 50, 51, 52, 54, 56, 57, 58,). Mad, kärr och högörtängar bevaras i nuvarande skick. För att förhindra igenväxning måste röjning och avverkning av träd och buskar ske regelbundet. I stråket ingår även värdekärnor för våtmark. Viktigt att bevara ur biologisk synpunkt samt ur klimatanpassningssynpunkt.

Ekosystemtjänster som gynnas: Skydd mot extremväder (skyfall), vattenrening, habitat, biologisk mångfald.

Forum: Kommunstyrelsen.

Kommentar: Genomförd. Området är sparad och utpekad som strategiskt viktigt område för dagvatten och klimatanpassningsåtgärder i översiktsplanen.

57. Linnarbäckens åfåra stärks

Åfåran stärks i Linnarbäcken. Uppdraget handlar om att utreda förutsättningar för att restaurera Linnarbäcken samt stärka åfåran ur ett naturvärdesperspektiv. Frågan är komplex och många olika synvinklar behöver tas med i arbetet. Linnarbäcken utgör en del av ett större område som sträcker sig mellan Hjortsjön och Linnarparken omges av både bostadsbebyggelse, gymnasieskola och bibliotek.

Ekosystemtjänster som gynnas: Ekologiskt samspel, habitat.

Forum: Tekniska nämnden samt Kommunstyrelsen

Kommentar: Ej påbörjad. Inga åtgärder för att stärka åfåran har genomförts under 2019-2024. Dock pågår arbete med detaljplan för bostäder i direkt anslutning till Linnarbäcken vilket kan påverka den negativt.

58. Ökad biologisk mångfald på industrigräsmarker

Initiera dialog med fastighetsägarna på Götafors industriområde för att utreda möjligheterna att stärka gräsmarkernas arter och livsmiljöer. Detta skulle kunna stärka en mycket viktig länk är den mellan Götarps hage och Duvuleds värdekärnor. Gräsmarkerna i kantonerna längs med Jönköpingsvägen/ cykelvägen söderut från Vaggeryd.

Ekosystemtjänster som gynnas: Biologisk mångfald, ekologiskt samspel och habitat.

Forum: Näringslivsrådet.

Kommentar: Påbörjad. Vid Vaggeryds energis arbete med att bygga ett nytt fjärrvärmeverk vid Götafors industriområde planeras det för sådd av ängsfrön kring den anlagda torrdammen samt vid ytor som inte är i direkt anslutning till byggnader. Vid val av ängsfröer är kommunen gata-parkchef varit behjälplig så att det ska kunna stärka befintliga gräsmarker runt omkring. När ledningar har grävts ner från Skillingaryd-Götafors har även de ytorna såtts igen med ängsfröblandningar. Utmed cykelvägen vid Jönköpingsvägen har det lämnats blottade sandslänter för att gynna till exempel sandlevande insekter och kräldjur.

Reglerande ekosystemtjänster

59. Utökade infiltrationsmöjligheter vid VEAB

Infiltrationsmöjligheten för vatten stärks i området mellan Hokavägen och Vaggeryds energi. Området är ett lågpunktsområde med brist att ta hand om skyfallsregn.

Ekosystemtjänster som gynnas: Skydd mot extremt väder, klimatanpassning.

Forum: Tekniska nämnden.

Relaterad underlagsrapport: Klimatanpassning, rapport nr. 6

Kommentar: Ej påbörjad. Området är utpekat som strategiskt grönområde i översiktsplanen, som ett utvecklingsområde där hänsyn behöver tas till naturvärden och klimatanpassning. I arbetet med detaljplanen för Yggen utförs utredningar om eventuellt utökade infiltrationsmöjligheter.

60. Återplantering på fastigheten Ålen jämte Netto

Tallar togs ned och nyplantering skulle vara fördelaktig ur ett temperaturreglerande perspektiv. Avser grönområdena öster om flerbostadshusen längs Torsbovägen.

Ekosystemtjänster som gynnas: Hälsa, sinnlig upplevelse, skydd mot extremt väder, klimatanpassning, visuell avskärmning, luftrening.

Forum: Privat markägare.

Relaterad underlagsrapport: Klimatanpassning, rapport nr. 6

Kommentar: Ej påbörjad. I arbetet med detaljplanen för Ålen finns det förslag om att stärka både grönområden och öka mängden träd.

61. Spara Torsbo, Lejongropen

Damm anlagd för att samla upp dagvatten. Kontinuerlig tillsyn behövs och får inte tas bort.

Ekosystemtjänster som gynnas: Skydd mot extremt väder, klimatanpassning.

Forum: Tekniska nämnden.

Relaterad underlagsrapport: Klimatanpassning, rapport nr. 6

Kommentar: Genomförd. Den anlagda dammen Lejongropen är sparad.

62. Spara Linnarkilen

Innefattar stråket från Hjortsjöns strandkant, våtmarken vid Fenix, Linnarbäcken, Linnarsjön/parken och Yggen. Har en stor positiv klimatanpassningseffekt på skola och bostäder i närområdet samt utgör ett sammanhängande grönstråk genom samhället.

Ekosystemtjänster som gynnas: Hälsa, sinnlig upplevelse, skydd mot extremt väder, klimatanpassning, luftrening, vattenrening, livsmiljö.

Forum: Kommunstyrelsen.

Relaterad underlagsrapport: Klimatanpassning, rapport nr. 6

Kommentar: Genomförd. Området är sparad och finns utpekad som utvecklingsområde för grönområde park med syfte att fortsätta utveckla och stärka området som ett strategiskt viktigt grönområde för naturvärden och klimatanpassning. Delar av området kan komma att beröras av arbete med planskildhet.

63. Spara buffertzonen väster om Östermoskogen

Området är mycket viktigt ur buffringssynpunkt för naturreservatet. En industri i direkt anslutning skulle betyda negativ påverkan på de rekreativa värden som finns i reservatet. Innebär även risk för påverkan på de värdekärnor för våtmark som finns inom reservatet.

Ekosystemtjänster som gynnas: Visuell avskärmning, bullerdämpning, luftrening.

Forum: Kommunstyrelsen.

Relaterad underlagsrapport: Klimatanpassning, rapport nr. 6

Kommentar: Påbörjad. I översiktsplanen pekas en buffertzona ut mellan naturreservatet och befintlig detaljplan. I arbete med ändrad detaljplan för Östermo industriområdet beaktas skydds-zonen, om än inte i den omfattning som framgår av översiktsplan eller grönstrukturplan.

64. Spara våtmarker längs Stödstorpsån sträckan Källemo-Mellängen

Våtmarken ligger väster om Vaggeryds tätort, öster om E4:an och väster om Källemo, i ett lågpunktsområde. Intressant ur ett klimatanpassningsperspektiv.

Ekosystemtjänster som gynnas: Skydd mot extremväder (skyfall), vattenrening, habitat

Forum: Kommunstyrelsen.

Relaterad underlagsrapport: Klimatanpassning, rapport nr. 6

Kommentar: Genomförd. Området är sparad och utpekad i översiktsplanen som ett område med rekreationsvärden och naturvärden.

65. Skapa svalkande grönstruktur, fastigheten Tor

Vid bostadsbebyggelse skapas gröna svalkande oaser som kan sänka temperaturen i området som idag är mycket värmeutsatt. Exempel på svalkande grönstruktur är fler gatuträd samt buskar samt mobila gröna väggar. Klätterväxter är även fördelaktigt i anslutning till fasader.

Ekosystemtjänster som gynnas: Skydd mot extremväder (värmebölja), habitat.

Forum: Kommunstyrelsen, tekniska nämnden.

Kommentar: Påbörjad. Vid fastigheten Tor finns delvis grönstruktur, till exempel i form av en blomsteräng. Dock saknas det större mängder av träd och buskar som skulle behövas för att sänka temperaturen i området, särskilt när Tor del 2 byggs.

66. Skapa svalkande grönstruktur vid östra torget

Torget riskerar förhöjda lokala temperaturer under värmebölja. Exempel på svalkande grönstruktur är fler gatuträd, buskar samt mobila gröna väggar. Klätterväxter är även fördelaktigt i anslutning till fasader.

Ekosystemtjänster som gynnas: Skydd mot extremväder (värmebölja), habitat.

Forum: Kommunstyrelsen, tekniska nämnden.

Kommentar: Ej påbörjad. I den befintliga detaljplanen för Skänkelund (Östra torget) föreslås träd och buskar planteras och gröna väggar uppföras för att minska effekterna av värmebölja i området. I detaljplanen lyfts denna åtgärd och det finns förslag om mobila gröna installation som ytterligare ett sätt att minska värmen.

Försörjande ekosystemtjänster

67. Spara områden med betydelse för vattenproduktionen

De områden som har ett värde ur dricksvattensynpunkt, exempelvis vattenskyddsområden och åsformationer i tätortsnära områden exploateras inte för att bevara ekosystemtjänsten dricksvattenproduktion.

Ekosystemtjänster som gynnas: färskvattenproduktion, livsmiljöer, vattenrening.

Forum: Kommunstyrelsen och Tekniska nämnden

Kommentar: Genomförd. Området är sparad och utpekad i översiktsplanen som område för vattenförsörjning och naturområde med rekreativvärden.

68. Fortsatt bete på kommunal mark samt spara det småskaliga jordbrukslandskapet

I Vaggeryd finns främst jordbruksmark sydost om orten samt att det finns mindre betesmarker kring södra parkområdet. Kommunen undviker exploatering av jordbruksmark (betes- och odlingsmark) och följer den regionala och nationella livsmedelsstrategin. Betesmarker på kommunal mark betas i fortsättningen.

Ekosystemtjänster som gynnas: matproduktion, biologisk mångfald, livsmiljöer, ekologiska samspel.

Forum: Politisk diskussion kring jordbruksmarkens framtid samt ställningstagande i Översiktsplanen.

Kommentar: Genomförd. Området är sparad och utpekad i översiktsplanen som naturområde samt areell näring.

69. Skapa odlingsytor utanför arbetsmarknadsenheten

Ytorna skulle kunna användas till något mer produktivt, exempelvis för att odla kryddväxter eller blommande örter. Fördelaktig aktivitet ur rehabiliterande och integrerande syfte.

Ekosystemtjänster som gynnas: Sinnlig upplevelse, sociala interaktioner, matproduktion.

Forum: Kommunstyrelsen.

Kommentar: Ej påbörjad. AME arbetar med odlingar i pallkragar och växthus på AME:s bakgård som en del av den praktiska verksamheten med huvudsyftet att erbjuda sysselsättning och arbete för målgrupperna. AME har under 2019-2024 inte sett behovet eller möjligheten att utöka odlingen utanför AME:s egna bakgård.

Kulturella ekosystemtjänster

70. Stärka utemiljöer Hjortsjö skola

Mer grönstruktur på skolgård och i anslutning till skola för mer skugga/värmereglering.

Ekosystemtjänster som gynnas: Hälsa, sinnlig upplevelse, skydd mot extremt väder, klimatanpassning, visuell avskärmning, luftrening.

Forum: Barn- och utbildningsnämnden.

Kommentar: Ej påbörjad. En ny skolgård har byggts vid Hjortsjöskolan ersättningslokaler. Åtgärden handlar dock om att få in mer grönstruktur på skolgården vilket är ett arbete som behöver utföras framöver.

71. Stärka utemiljöer vid Slättens förskola

Under 2019/2020 byggs förskolan ut med möjlighet att stärka naturpedagogiska värden och lekvärden i omgivande grönstruktur. Mer naturlig och vild grönstruktur på skolgård behövs och i anslutning till skola. Bidrar även till skugga och värmereglering.

Ekosystemtjänster som gynnas: Hälsa, sinnlig upplevelse, skydd mot extremt väder, klimatanpassning, visuell avskärmning, luftrening.

Forum: Barn- och utbildningsnämnden.

Kommentar: Genomförd. Slättens förskola har via ett LONA-projekt fått möjlighet att skapa en förskolegård med biologisk mångfald och grön infrastruktur i fokus. Bland annat har det planterats bärbuskar, fruktträd, lövträd, blommande buskar samt anlagts en blomsteräng.

72. Stärk tillgängligheten till allmän platsmark i bostadsområden

Efter Grönplanerna för Vaggeryd och Skillingaryd har nyttjandet av allmän platsmark för trädgårdsavfall och privata ändamål eskalerat till den grad att allmän mark i bostadsområden, som kan nyttjas av allmänheten, har begränsats kraftigt. Privat nyttjande av allmän platsmark ska upphöra då det påverkar både biologisk mångfald (ökar spridning av invasiva arter) och det rörliga friluftslivet negativt.

Ekosystemtjänster som gynnas: Fysisk hälsa, livsmiljöer, biologisk mångfald

Forum: Tekniska nämnden

Kommentar: Påbörjad. Tekniska kontoret har påbörjat en inventering av dumpning av trädgårdsavfall i kommunen. Det är även ett mål i kommunens avfallsplan.

73. Kulturell aktivitetsplats

Skapa en grön, kulturell aktivitetsplats. Tanken är en mer tillrättalagd utrustning, samt en kulturell inriktning med dansmöjligheter och framträdandemöjligheter med scen/trapp/läktare/parkour-del. Tillrättalagd utrustning kan vara färdiga lusthus för dans, möjlighet till att koppla upp sig med musik, klättervägg, olika ytor för olika aktiviteter. Platsen bör även vara funktionell ur andra perspektiv genom att exempelvis vara svalkande (träd, buskar) samt bidra med mervärde för de ekologiska värdena och ur naturvårdssynpunkt, beroende på var den placeras.

Ekosystemtjänster som gynnas: Sociala interaktioner, finns även möjlighet att skapa fler värden beroende på platsval.

Forum: Plankommittén beslutar om lokalisering. Därefter ansvarar Kultur och fritidsnämnden för utformning.

Kommentar: Ej påbörjad. Det har inte varit aktuellt att skapa en kulturell aktivitetsplats i centrala Vaggeryd under 2020-2024. Detta arbete föreslås lyftas med i arbetet med förstudien för Hjortsjöområdet.

74. Vattennära mötesplatser och naturvård vid Lagan

Pågående projekt med att skapa Vattennära mötesplatser längs Lagan. Fler platser kan vara aktuellt att utveckla i framtiden beroende på ortens utveckling och kontinuerlig naturvård behövs. Ett av de viktigaste sociala, reglerande och ekologiska stråken i Vaggeryd som bör förvaltas väl. Gräsmarkszonen längs med gång- och cykelvägen breddas och planteras med ängsplantor. Strandzonen lämnas orörd i största möjliga utsträckning, lågor placeras ut och mulmholkar monteras för att stärka det strandnära habitatet.

Ekosystemtjänster som gynnas: Biologisk mångfald, ekologiskt samspel, habitat, hälsa, sinnlig upplevelse, skydd mot extremväder, vattenrening, klimatanpassning.

Forum: Tekniska nämnden.

Kommentar: Genomförd. Arbete med att skapa Vattennära mötesplatser längs Lagan i Vaggeryd är i stort sett färdigställt.

75. Skapa och stärk gröna oaser

Skapa och stärk gröna oaser/ miljö i centrala Vaggeryd, exempelvis genom mobila planteringar i pallkragar eller på skärmväggar. Pocketparken ”Pumpen” bör synliggöras i större utsträckning och göras mer välkomnande.

Ekosystemtjänster som gynnas: Hälsa, sinnlig upplevelse, sociala interaktioner.

Forum: Tekniska nämnden.

Kommentar: Genomförd. Under 2021 skapades projektet ”Från grått till grönt” på Skillingaryds torg. Remida, biblioteket och kommunledningskontoret anordnade tillsammans lektioner, planteringar och växtbytarträffar på torget i Skillingaryd. Under 2022-2024 har Vaggerydssurret anordnats vartannat år i skillingaryd och vartannat år i Vaggeryd. Torgen förvandlas till ett blomsterparadis för vilda pollinatörer med bl a mobila pallkragar, undervisning för skolklasser sker utomhus och andra aktiviteter för allmänheten anordnas.

76. Spara och stärka Bäckalyckan

KSAU beslutade 2018-01-24 (KS 2018/016) att Bäckalyckan ska skyddas genom att fortsatt finnas med i kommunens grönplan för Vaggeryd tätort och översiktsplan som ett område som ska bevaras. Området är av stor betydelse för det tätortsnära friluftslivet, speciellt för de som bor längre norrut i Vaggeryd på västra sidan. Exempel på åtgärd för att stärka är att utveckla det tätortsnära friluftslivet på Bäckalyckan är att fortsätta jobba med markering och underhåll av leder för promenad och löpning samt belysning.

Ekosystemtjänster som gynnas: Hälsa, sinnlig upplevelse, sociala interaktioner.

Forum: Föreningen IOGT-NTO samt Kultur- och fritidsnämnden.

Kommentar: Påbörjad. Bäckalyckan är i kommuns översiktsplan utpekad som ett pågående område för natur- och friluftsliv. IOGT-NTO som bedriver verksamhet vid Bäckalyckan har under de senaste åren fått mer pengar för att underhålla sina anläggningar. Bland annat har en vattenpost anlagts längs vandringsleden, MTB-slingor finns i området och en discgolfbana har startats upp. Sommarkul bedriver delar av sin verksamhet här.

77. Stärk stråket Västra strand-Bäckalyckan

Kopplingen mellan bostadsområdet till Bäckalyckan är ett relevant socialt stråk. Förslaget omfattar att stärka cykelväg och stigar som ansluter vid Västra strand bostadsområde nordväst till Bäckalyckan för att uppmuntra att ta sig dit till fots eller med cykel.

Ekosystemtjänster som gynnas: Hälsa, sinnlig upplevelse, sociala interaktioner.

Forum: Tekniska nämnden samt dialog med privata markägare

Kommentar: Påbörjad. Tekniska kontoret har anlagt en enklare cykelväg (grus) längs Bondstorp svägen. Sista biten finns en stig, men bredare cykelväg saknas. Där får man cykla längs bilvägen.

78. Stärk Furugårdens utemiljöer

Målgrupp äldre. Förslaget innebär att skötselplanen uppdateras för Furugården. Fokus är att stärka plana gångytor, odlingsmöjligheter samt att bärbuskar och fruktträd för ökade upplevelsevärden i de gröna miljöerna. Kan vara aktuellt att avskärma mer mot vägen för att skapa lugnare miljöer. Gröna mötesplatser för flera avdelningar i anslutning till vård- och omsorgsboendet efterfrågas. Mötesplatserna ska vara skyddade från sol och vind, ge plats för vila och återhämtning samt vara stimulerande för de som vill med exempelvis odling eller djur.

Ekosystemtjänster som gynnas: Hälsa, sinnlig upplevelse, social interaktion.

Forum: Socialnämnden

Kommentar: Ej påbörjad. Tekniska nämnden har uppdrag att planera och genomföra en förbättring av Furugårdens utemiljö tillsammans med verksamheten. Ingen aktivitet är dock påbörjad.

79. Friluftsgården sparas

Friluftsgårdens omgivning bör undantas från exploatering och undantas i skogsbruksplanen. På grund av sina värden bör området satsas på ur ett folkhälsoperspektiv. Friluftsgården är ett av de mest besökta och uppskattade tätortsnära friluftsområdena i kommunen och ett område med många upplevelsekvalitéer. Området klassas som ”Klass A- mycket viktigt” i friluftslivskarteringen, underlagsrapport 4.

Ekosystemtjänster som gynnas: Hälsa, sociala interaktioner, sinnlig upplevelse.

Forum: Kommunstyrelsen

Kommentar: Påbörjad. Området är sparat och är i översiktsplanen utpekade som ett naturområde som långsiktigt ska sparas för friluftslivet.

80. Friluftsgården och dess anläggningar stärks

Fler och bättre utmärkta leder samt belysa längre sträckor av elljusspåret för att möjliggöra skidåkning vintertid även på de längre sträckorna. Viktigt område för en bred målgrupp, både barn och ungdomsträning samt äldre nyttjar området mycket.

Ekosystemtjänster som gynnas: Hälsa, sociala interaktioner, sinnlig upplevelse.

Forum: Föreningen VSOK, Kultur- och fritidsnämnden.

Kommentar: Påbörjad. Delar av elljusspåret har dragits om, en grillplats har rustats upp och tillgängligheten har ökat i och med att stängslet vid Höga Bränna är borttaget. VSOK har också bildat en cykelsektion och anlagt en teknikbana för MTB.

81. Strandpromenad runt Hjortsjön

Idag finns segment av en strandpromenad runt Hjortsjön som skulle kunna kopplas ihop på ett tydligare sätt. En tillgänglig strandpromenad skulle ge positiva effekter för det vardagliga friluftslivet och folkhälsan.

Ekosystemtjänster som gynnas: Hälsa, sinnlig upplevelse, sociala interaktioner.

Forum: Tekniska nämnden.

Kommentar: Påbörjad. Under 2021 genomfördes en naturvärdesinventering av området. Arbetet med att göra en strandpromenad kommer att behöva genomföras etappvis och i takt med övriga plan- och lovärenden.

82. Hjortsjöbadet stärks

Kommunens största badplats med ett stort antal besökare. Målpunkt i stråket runt Hjortsjön. Bör stärkas ytterligare med fokus fysisk tillgänglighet. Utökad möjlighet till solskydd är relevant. Turismvärden finns kopplat till friluftsliv.

Ekosystemtjänster som gynnas: Sociala interaktioner.

Forum: Kultur- och fritidsnämnden

Kommentar: Påbörjad. De senaste åren har det största fokuset legat på utveckling och samarbete med campingen. En ny servicebyggnad finns på plats. Under våren 2022 planeras ett nytt staket att sättas upp. Ner till vattnet finns en asfalterad gångväg och vidare ner i vattnet finns en ramp vilket ger en god tillgänglighet. Det är viktigt att de träd som finns bevaras för att ge möjlighet till skugga på platsen.

Skillingaryd – sandödlans ort

I Skillingaryd finns ett antal utvecklingsförslag inom de stödjande, reglerande, kulturella och försörjande ekosystemtjänsterna.

Stödjande ekosystemtjänster

83. Stärk gräsmarkerna på alshultsområdet längs Verkstadsgatan i Skillingaryd

Ytorna stärks genom att öka mångfalden av ängsväxter av flerårig typ.

Ekosystemtjänster som gynnas: Biologisk mångfald, ekologiskt samspel, habitat, hälsa, erosionskydd, vattenrening, skydd mot extremväder, klimatanpassning.

Forum: Tekniska nämnden.

Kommentar: Genomförd. Gräsmarkerna längs alshultsområdet har stärkts genom plantering av pluggplantor under våren 2022. Planteringen skedde inom ett LONA-finansierat projekt för att stärka gräsmarker för vilda pollinatörer.

84. Dialog Götaströms golfklubb om att stärka gräsmarkerna

Initiera dialog med Götaströms golfbana för att utreda möjligheterna att stärka gräsmarkernas arter och livsmiljöer. Skulle kunna stärka en mycket viktig länk är den mellan Duvuled och skjutfältets värdekärnor.

Ekosystemtjänster som gynnas: Biologisk mångfald, ekologiskt samspel, habitat.

Forum: Privat markägare och Götaströms golfklubb

Kommentar: Påbörjad. Kultur- och fritidsförvaltningen har tagit fram en underhållsplan för Fågelforsleden och tar hjälp av arbetsmarknadsenheten i arbetet.

85. Spara strandzon längs Lagan

Lagan är en av de absolut viktigaste strukturerna i den gröna infrastrukturen, både ur biologisk, social och klimatanpassade synpunkt. Ingrepp i strandzonen bör göras högst restriktivt för att inte riskera negativ påverkan på växt- och djurliv.

Ekosystemtjänster som gynnas: Biologisk mångfald, ekologiskt samspel, habitat, hälsa, erosionskydd, vattenrening, skydd mot extremväder, klimatanpassning.

Forum: Tekniska nämnden.

Kommentar: Genomförd. Strandzonen längs Lagan är sparad i Skillingaryd och skyddas genom strandskyddszon.

86. Skapa variationsrik skog vid Grönelund

I skogsbruksplanen finns ett område i anslutning till Grönelund som ska avverkas närmaste åren. Återplantering av löv är intressant i området då marktypen och platsens förutsättningar är lämpliga för detta.

Ekosystemtjänster som gynnas: Biologisk mångfald, ekologiskt samspel och habitat

Forum: Tekniska nämnden

Kommentar: Påbörjad. Under vintern 2024/2025 planeras gallring av gran i området vid Grönelund. Inom området testas metoden hyggesfritt skogsbruk.

87. Stärk sandödlans habitat söder om Fågelforsdammen

Naturvårdsåtgärder för att stärka sandödlans habitat söder om Fågelforsdammen. Kan vara aktuellt med ansökan om LONA- bidrag.

Ekosystemtjänster som gynnas: Biologisk mångfald, ekologiskt samspel och habitat.

Forum: Kommunstyrelsen.

Kommentar: Ej påbörjad. Under 2019-2024 har inget arbete med att stärka sandödlans habitat söder om Fågelforsdammen utförts.

88. Spara bäckravinen från Grönelund som tangerar Hembygdsparken

Sparas ur biologisk synpunkt, speciellt med tanke på bäckens kantzoner. Även funktionell ur klimatanpassningssynpunkt och reglering av högfloden.

Ekosystemtjänster som gynnas: Ekologiskt samspel, habitat, hälsa, erosionsskydd, vattenrening, skydd mot extremväder, klimatanpassning.

Forum: Kommunstyrelsen (undanta från åtgärder och exploatering).

Kommentar: Genomförd. Bäckravinen är utpekad som ett strategiskt grönområde i översiktsplanen. I översiktsplanen finns även utpekad område för utvecklad och ändrad markanvändning (bostäder) som överlappar delar av grönområdet. I översiktsplanen anges att hänsyn ska tas till naturvärden och dagvattenstråk som är del av upptagningsområde för att säkerställa klimatanpassningsåtgärder, skyfall och översvämning nedströms.

89. Restaurering av Skillingaryds dämme

Restaurering samt ta fram en skötselplan för Skillingaryds dämme. Bidrag har beviljats. Skötselplanen bör även omfatta ”gamla tippen” söder om dämnet där man funnit en mycket intressant insektsfauna och även sandödla.

Ekosystemtjänster som gynnas: Biologisk mångfald, ekologiskt samspel och habitat.

Forum: Tekniska nämnden.

Kommentar: Genomförd. Åtgärder vid Skillingaryds dämme har skett i två omgångar. Det första var ett LONA-projekt för att gynna den biologiska mångfalden, främst fåglar vid dämnet. Bland annan röjdes det bort kaveldun och sly från delar av dämnet. Kanterna på öarna i våtmarken planades ut, en fuktäng anlades, en grusbrink för backsvala anlades och informationsskyltar sattes upp. Under 2021 genomfördes ett projekt för att stärka området för vilda pollinatörer. Ytterligare områden röjdes för att undvika att sandiga områden skuggades. Sandiga ytor skrapades för att få större blottade sandytor till sandödla och sandbin.

90. Stärk skyddsvärda träd genom frihuggning

Frihuggning stärker de skyddsvärda träden och tillåter bättre växtförhållanden. Förslaget innebär att Sveaskog, kommunerna och Svenska kyrkan:

- 1) frihugger skyddsvärda träd, framförallt ek, som är i behov av det på sina respektive fastigheter.
- 2) frihugger efterträdare av framförallt ek, som finns i samma områden som de skyddsvärda ekarna, och som är i behov av det.
- 3) upprättar en rutin för frihuggning av ek och andra skyddsvärda träd.

Ekosystemtjänster: Biologisk mångfald, habitat.

Forum: Tekniska nämnden ansvarar för de träd som står på kommunal mark. Övriga träd ansvarar privata markägare för i samråd med Länsstyrelsen och Skogsstyrelsen.

Kommentar: Påbörjad. Under 2020-2021 har skyddsvärda träd på kommunal mark inventerats. Frihuggning av berörda träd kommer hr skett under 2022.

91. Håll ljunghed längs Lagan öppen

Ljunghed längs Lagan i Skillingaryd hålls öppen.

Ekosystemtjänster som gynnas: Biologisk mångfald, ekologiskt samspel och habitat.

Forum: Tekniska nämnden

Kommentar: Påbörjad. Kultur- och fritidsförvaltningen har tagit fram en underhållsplan för Fågelforsleden och tar hjälp av arbetsmarknadsenheten i arbetet.

92. Stärk gräsmark längs Lagan

Stärka de öppna gräsytona längs med Lagans natur- och kulturlid genom att bredda kantzonen och öka mångfalden.

Ekosystemtjänster som gynnas: Biologisk mångfald, ekologiskt samspel, habitat.

Forum: Tekniska nämnden

Kommentar: Genomförd. Gräsmarker har stärkts vid Fågelforsdammen.

93. Plantera fler lövträd i strategiskt stråk för att koppla ihop Högabråten och Duvuleds värdekärnor (lövskog)

Gatuträden på Verkstadsgatan kompletteras västerut och österut med utgång från befintliga träd. Vidare sträcker sig stråket längs Östra allégatan med befintliga lövträd idag. Längs med Sturegatan och vidare söderut längs Nya Åkersvägen behöver vegetationen stärkas, där fler lövträd skulle vara fördelaktigt för nätverket. Stråket går vidare genom Fårahagen, längs cykelvägen och vidare söderut längs Långgatan. Här finns idag en grön kil, Sörgårdskilen, i samhället vars funktion i lövsskogsnätvecket kan stärkas.

Ekosystemtjänster som gynnas: Biologisk mångfald, ekologiskt samspel och habitat.

Forum: Tekniska nämnden.

Kommentar: Ej påbörjad. Något arbete med att plantera fler lövträd i stråket har inte påbörjats. Planer finns på att göra en utredning av Östra allégatan angående grönstruktur och cykelvägar.

94. Stärk buffertzonen utmed motorvägen

Öster om bostadsområdet Alshult i Skillingaryd finns ett kommunalt skogsbruksområde utanför markreserv som sträcker sig som en buffertzona söderut mellan bebyggelse och motorväg. Detta skogsbruksområde är svårbrukat och har låg ekonomisk avkastning, samtidigt som den har en viktig bullerreglerande, luftrenande och visuellt avskärmande funktion. Detta stråk är på grund av sin placering, låga produktionsgrad och markförutsättningar intressant att utreda närmare för naturvårdsåtgärder. Det finns exempelvis möjlighet att lägga ut matjord på strategiska platser och skapa kantzoner med löv närmast bebyggelsen och längs med bäcken rinner genom området till andra sidan E4:an. Med tanke på områdets reglerade funktion mot störningarna från E4, är det av intresse att hålla området relativt tätbevuxet med träd. Samtidigt behöver gallring ske av framförallt gran, vilket är fördelaktigt ur naturvårdssynpunkt.

Ekosystemtjänster som gynnas: Biologisk mångfald, ekologiskt samspel, habitat.

Forum: Tekniska nämnden.

Kommentar: Ej påbörjad. Området är sparad och i översiktsplanen är området utepakt som ett strategiskt grönområde.

Reglerande ekosystemtjänster

95. Skötselplan dike

Se över skötselplan för befintligt dike i hela kvarteret vid Åkersvägen/ Lindgatan.

Ekosystemtjänster som gynnas: Vattenreglering, sinnlig upplevelse, skydd mot extremt väder, klimatanpassning.

Forum: Tekniska nämnden.

Kommentar: Ej påbörjad. Skötselplanen är inte påbörjad.

96. Spara Gropabäckskilen

Spara den nedströms gröna strukturen från väg 152 utmed Åkersvägen och intill västra industriområdet ner till Hästhagen och Hjortronvägen. Viktigt att områdets funktion upprätthålls.

Ekosystemtjänster som gynnas: Vattenreglering, skydd mot extremt väder, klimatanpassning.

Forum: Kommunstyrelsen

Kommentar: Genomförd. Området är utpekad som ett strategiskt grönområde i den nya översiktsplanen. Stråket ligger dels intill Åkersvägen och dels inom Stenvadet, Femkampsområdet ner mot Bullerbyns förskola och vidare.

97. Spara grönområde med bäckravin i anslutning till Sörgårdsskolan och Bullerbyn

Grönområde med bäckravin. Reglerande funktion vid värmebölja och skyfall. Även naturpedagogiska utvecklingsmöjligheter samt en speciell flora. Bevara breddad bäck, åtgärd med damm som/fördröjningsmagasin.

Ekosystemtjänster som gynnas: Klimatanpassning (temperaturreglering), luftkvalitet, sinnlig upplevelse.

Forum: Tekniska nämnden.

Kommentar: Genomförd. Områdena är utpekade som ett område att spara i den nya översiktsplanen. Områdena är utpekade som ett strategiskt grönområde.

98. Spara områden med betydelse för dagvattenhantering

Grävda dammar i anslutning till Trolleberget sparas. Grävd damm utmed Smedjegatan behöver vara kvar, får inte tätas. Sturegatan- förlängning österut, dagvattenmagasin sparas. Södra Åkersvägen- planlagd industrimark är låglänt. Så länge det ser ut som det gör i nuläget finns ingen risk.

Ekosystemtjänster som gynnas: Vattenrening, skydd mot extremväder, klimatanpassning.

Forum: Kommunstyrelsen (ej exploatera marken) samt Tekniska nämnden för underhåll.

Kommentar: Genomförd. Området är utpekad som ett område att spara i förslag till ny översiktsplan.

99. Stärk dagvattenlösning Femkampsområdet

Femkampen, sydvästra Skillingaryd. Åtgärd genomförd i form av grävd damm för att ta hand om vatten, problem är att det trycker på vatten på hela Femkampsområdet, behöver göras mer åtgärder. Möjligtvis utökas med en till damm.

Ekosystemtjänster som gynnas: Vattenreglering, sinnlig upplevelse, skydd mot extremt väder, klimatanpassning.

Forum: Tekniska nämnden.

Kommentar: Påbörjad. Översyn av nedströms dammar i samband med åtgärder för Fårhagen kommer att göras under 2025. Dammen vid Stenvadet finns utpekad i översiktsplanen som ett strategiskt grönområde för klimatanpassning. Det framgår också att det är en befintlig dagvattendamm som kan behöva utökas. I arbete med detaljplan för området behöver detta utredas.

100. Spara hagen vid Sörgårdsområdet

Hästhagen har även funktion som uppsamlare av vatten ur dagvattensynpunkt. Området bevaras i sin helhet.

Ekosystemtjänster som gynnas: Biologisk mångfald, ekologiskt samspel, habitat, hälsa, erosionsskydd, vattenrening, skydd mot extremväder, klimatanpassning.

Forum: Tekniska nämnden (dagvatten).

Kommentar: Påbörjad. Hagen finns sparad men i dagsläget går det inga djur där.

101. Spara bäckravinen från Grönelund som tangerar Hembygdsparken

Sparas ur biologisk synpunkt, speciellt med tanke på bäckens kantzoner. Även funktionell ur klimatanpassningssynpunkt och reglering av högflöden.

Ekosystemtjänster som gynnas: Ekologiskt samspel, habitat, hälsa, erosionskydd, vattenrening, skydd mot extremväder, klimatanpassning.

Forum: Kommunstyrelsen (undanta från åtgärder och exploatering).

Kommentar: Genomförd. Bäckravinen är utpekad som ett strategiskt grönområde i översiktsplanen. I översiktsplanen finns även utpekad område för utvecklad och ändrad markanvändning (bostäder) som överlappar delar av en grönområdet. I översiktsplanen anges att hänsyn ska tas till naturvärden och dagvattenstråk som är en del av upptagningsområde för att säkerställa för klimatanpassningsåtgärder, skyfall och översvämning nedströms.

102. Skapa temperaturreglering fastigheten Råven

Svalkande grönstruktur planteras vid ombyggnation av fastigheten Råven.

Ekosystemtjänster som gynnas: Klimatanpassning (temperaturreglering), luftkvalitet, sinnlig upplevelse.

Forum: Tekniska nämnden.

Kommentar: Ej påbörjad.

103. Skapa temperaturreglering Fågelforsskolan

Fågelforsskolan ligger inom område med risk för värmeö, skolgården skulle behöva göras grönare.

Ekosystemtjänster som gynnas: Klimatanpassning (temperaturreglering), luftkvalitet, sinnlig upplevelse.

Forum: Barn- och utbildningsnämnden.

Kommentar: Ej påbörjad. Barn- och utbildningsförvaltningen anser att ansvaret ligger på fastighetsenheten att åtgärda detta. Då skolan äger skolgårdsmiljön är det ett delat ansvar som skolan bör initiera.

104. Spara Fåglabäck och bäcksystem

Fåglabäck dess bäcksystem i söder behöver tillåtas för översvämning även i framtiden.

Ekosystemtjänster som gynnas: Biologisk mångfald, ekologiskt samspel, habitat, bibehållande av markens bördighet, hälsa, vattenrening, skydd mot extremväder, klimatanpassning, naturpedagogik, matproduktion.

Forum: Kommunstyrelsen.

Kommentar: Genomförd. Bäckravinen utpekad som ett strategiskt grönområde i översiktsplanen. I översiktsplanen finns även utpekad område för natur och friluftsliv som överlappar bäckområdet.

Försörjande ekosystemtjänster**105. Spara Fåglabäck**

Fåglabäck är ett av de områdena med flest ekosystemtjänster i hela Skillingaryd. Området har flera funktioner, främst sett ur livsmedelsperspektivet men även för värdekärnor och stödhabitat (löv och gräsmarker) rekreation, friluftsliv och klimatanpassning. Fåglabäck behöver även tillåtas för översvämning även i framtiden. Området behöver även sparas för att värna om det tätortsnära friluftslivet, med fokus på sinnlig upplevelse av det öppna landskapet. Området har stor betydelse för ortens invånare och nyttjas som exekution och idrottsområde för skola och förskola.

Ekosystemtjänster som gynnas: Biologisk mångfald, ekologiskt samspel, habitat, bibehållande av markens bördighet, hälsa, vattenrening, skydd mot extremväder, klimatanpassning, naturpedagogik, matproduktion.

Forum: Kommunstyrelsen.

Kommentar: Påbörjad. Delar av området är sparat, den norra delen av jordbruksmarken i Fåglabäck är utpekad som en sammanhängande bostadsbebyggelse i översiktsplanen. Hänsyn ska tas till jordbruksmark, naturvärden, friluftsliv inklusive leder, fornminnen och klimatanpassningsåtgärder.

106. Fortsatt bete av fårhagen vid Sörgårdsskolan

Betesmark vid Sörgårdsskolan har fortsatt bete. Området bevaras i sin helhet.

Ekosystemtjänster som gynnas: Biologisk mångfald, ekologiskt samspel, habitat, hälsa, erosionskydd, vattenrening, skydd mot extremväder, klimatanpassning.

Forum: Tekniska nämnden (dagvatten).

Kommentar: Påbörjad. Det finns inga djur i området i dagsläget.

107. Spara område med betydelse för dricksvattenproduktion

Öster om Skillingaryd finns ett vattenskyddsområde som har betydelse för dricksvattenproduktion. Området sparas för att säkra dess försörjande funktion i framtiden.

Ekosystemtjänster som gynnas: Dricksvattenproduktion.

Forum: Tekniska nämnden

Kommentar: Genomförd. Området är utpekade som ett område att spara i förslag till ny översiktsplan.

Kulturella ekosystemtjänster**108. Spara och stärk Grönelund som friluftsområde**

Grönelund är det område som flest personer pekade ut som sin gröna plats i den enkätundersökning som genomfördes 2018. Området är relevant ur ett folkhälsoperspektiv och ur ett socialt perspektiv. Området har även reglerande funktioner. Området bör undantas från exploatering och skogsbruk och utvecklas utifrån sina sociala och friluftsmässiga värden. Området stärks med fler och bättre utmärkta leder samt belysning längre sträckor av elljusspåret. KSAU beslutade 2018-01-24 (KS 2018/016) att Grönelund ska skyddas genom naturvårdsavtal. Naturvårdsavtal har ännu ej upprättats.

Ekosystemtjänster som gynnas: Hälsa, sociala interaktioner, sinnlig upplevelse, habitat, klimatanpassning.

Forum: Kommunstyrelsen avseende att spara relevanta ytor. Kultur- och fritidsnämnden och Skillingaryds Frisksportklubb.

Kommentar: Påbörjad. Området har inte exploaterats under 2020-2022 och finns utpekade som ett område med pågående natur- och friluftsliv i översiktsplanen. Skillingaryds frisksportklubb som bedriver verksamhet vid Grönelund har startat en cykelsektion med fokus på mountainbike. Under 2024 pågår arbetet med att sätta upp en ledentré för Smålandsleden vid Grönelund.

109. Stärk Fågelfors/vattennära mötesplatser

Fortsätta förvalta och utveckla Fågelforsleden längs Lagan. Natur- och kulturled kommer att gå utmed Lagan genom Skillingaryd och vidare genom Vaggeryd för att knyta ihop orterna. Åhult är exempel på en plats som är aktuellt att utveckla ytterligare i framtiden då det växt i popularitet. Skapa lek- och mötesplatser för mindre barn in i skogen. Även området vid golfbanan kan fortsätta att utvecklas i samråd med golfklubben. Kanotuthyrning kan vara intressant också och tillgängliggöra Lagan söderut. Förvaltning av detta tas med i en framtida skötselplan.

Ekosystemtjänster som gynnas: Hälsa, sociala interaktioner, sinnlig upplevelse.

Forum: Kultur- och fritidsnämnden

Kommentar: Genomförd. Fågelforsleden har färdigställd i och med det LONA-projekt som avslutades 2019. Vid Åhult har man anlagt en grillplats, öppnat upp en ängsyta och tillgängliggjort vattnet med möjlighet för bad. Området vid golfbanan är utpekad i översiktsplanen som utvecklingsområde för verksamhet med anknytning till kultur- och friluftsliv.

110. Stärk utemiljöer vid Sörgården och Mejeriet vård- och omsorgsboende

Målgrupp äldre. Förslaget syftar till att tillföra upplevelsevärden för de äldre i form av tillgängliga gröna mötesplatser i anslutning till vård och omsorgsboendena i Skillingaryd. Förslaget innebär att det skapas plana gångtytor utan hinder som utgör fallrisk, odlingsmöjligheter samt att bärbuskar och fruktträd. Miljöerna anpassas även så att de är säkra för personer med exempelvis demens. Väl avgränsade miljöer kan användas för fritt strövande för att bland annat stilla oro. Mötesplatserna ska vara skyddade från sol och vind, ge plats för vila och återhämtning samt vara stimulerande för de som vill med exempelvis odling eller djur. En tydlig skötselplan behövs för att upprätthålla värdena över tid.

Ekosystemtjänster som gynnas: Hälsa, sociala interaktioner, sinnlig upplevelse.

Forum: Tekniska nämnden (fastighetsenheten) och Socialnämnden.

Kommentar: Ej påbörjad. Tekniska nämnden har tillsammans med förvaltningen planerat utemiljön på Ringvägen samt Sörgården. Trädgårdsarkitekt har anlåtats och planeringen är klar. Genomförandet är ej påbörjat ännu men är tänkt att vara klart under 2024.

111. Stärk park vid Tallbacken förskola

Målgrupp barn. Exempel på åtgärd för att stärka är att utveckla lekplatsen söder om Förskolan Tallbacken med utgångspunkt i naturpedagogik. Exempel är odlingslådor, en liten äng, biohotell, bärbuskar.

Ekosystemtjänster som gynnas: Naturpedagogik, biologisk mångfald.

Forum: Tekniska nämnden och personalen på Tallbackens förskola.

Kommentar: Ej påbörjad. Barn- och utbildningsförvaltningen är intresserade av att utöka förskolegården vid Tallbackens förskola och undersöker möjligheten till detta.

112. Stärk Fågelforsskolans utemiljö

Målgrupp barn. Utveckla utomhusmiljöerna med utgångspunkt i naturpedagogik.

Ekosystemtjänster som gynnas: Hälsa, sociala interaktioner, sinnlig upplevelse.

Forum: Barn- och utbildningsnämnden.

Kommentar: Ej påbörjad. Barn- och utbildningsförvaltningen bedömer inte att det är aktuellt att arbeta med Fågelforsskolans skolgård under de kommande åren då andra skolgårdar är mer akuta.

113. Stärk Gullbäckens förskolas utemiljö

Målgrupp barn. Utveckla utomhusmiljöerna med utgångspunkt i naturpedagogik.

Ekosystemtjänster som gynnas: Hälsa, sociala interaktioner, sinnlig upplevelse.

Forum: Barn- och utbildningsnämnden.

Kommentar: Ej påbörjad. Barn- och utbildningsförvaltningen är intresserade av att utöka förskolegården vid Gullbäckens förskola och undersöker möjligheten till detta.

114. Spara Fågelbäcks rekreationsområde

Fåglabäck är ett av de områdena med flest ekosystemtjänster i hela Skillingaryd. Området har flera funktioner, främst sett ur livsmedelsperspektivet men även för biologisk mångfald och habitat (löv och gräsmarker) rekreation, friluftsliv och klimatanpassning. Området behöver sparas för att värna om det tätortsnära friluftslivet, med fokus på sinnlig upplevelse av det öppna landskapet. Området har stor betydelse för ortens invånare och nyttjas av skola och förskola.

Ekosystemtjänster som gynnas: Biologisk mångfald, ekologiskt samspel, habitat, bibehållande av markens bördighet, hälsa, vattenrening, skydd mot extremväder, klimatanpassning, naturpedagogik, matproduktion.

Forum: Kommunstyrelsen.

Kommentar: Genomförd. Området är sparat och utpekad som ett natur- och friluftslivs med tätortsnära rekreation i översiktsplanen.

115. Skapa central aktivitetsplats

I dialogen med Skillingaryds invånare efterfrågas en stor allmän lekplats för flera åldrar som är modern och trygg, samtidigt som många önskar ett grönare centrum i Skillingaryd. Idag är främst Grönelund den viktigaste sociotopen i Skillingaryd, och den skulle behöva kompletteras med en mer central aktivitetspark som kan förena olika åldrar och målgrupper. Även intressant ur integrationssynpunkt.

Ekosystemtjänster som gynnas: Sociala interaktioner, hälsa.

Forum: Kultur – och fritidsnämnden.

Kommentar: Ej påbörjad. Det har ej varit aktuellt att arbeta med en central aktivitetsplats under 2020-2024. Södra Slätten, Pålen 1:1, lyfts fram som en lämplig plats för aktivitetsplats i kommunens översiktsplan.

116. Stärk Vasaparken Östra allégatan

Utveckla Vasaparken i form av fler upplevelsevärden genom ökad grönska och platser att mötas. Även åtgärder för biologisk mångfald kan inrymmas b.la. genom inramning med lövträd med fokus på en lugn återhämtande miljö.

Ekosystemtjänster som gynnas: Biologisk mångfald, habitat, sinnlig upplevelse, sociala interaktioner, hälsa.

Forum: Kommunstyrelsen och Tekniska nämnden.

Kommentar: Ej påbörjad.

117. Stärk hembygdsparken

Södra delen av Hembygdsparken är mer ordnat och norra delen värdefull för gräsmarker. Önskvärt att rensa från sly och hålla en välskött kantzon mot vägen. Bevara helheten som den är med en mångfunktionell yta. Det är aktuellt för föreningen att ta fram en skötselplan för området.

Ekosystemtjänster som gynnas: Sinnlig upplevelse, symbolik och andlighet, naturpedagogik.

Forum: Kultur- och fritidsförvaltningen samt Hembygdsföreningen

Kommentar: Påbörjad. Under de senaste åren har ängen slagits vilket gett resultat i fler blommor. Under sommaren 2022 invigdes ett vagnmuseum som fortfarande finns öppet.

118. Skapa gröna oaser i centrala Skillingaryd

I medborgardialogen lyfts perspektivet om ett grönare centrum i Skillingaryd. Ett sätt kan vara att skapa gröna oaser/ miljö i centrala Skillingaryd, exempelvis genom mobila planteringar i pallkragar eller på skärmväggar.

Ekosystemtjänster som gynnas: Hälsa, sinnlig upplevelse, sociala interaktioner, temperaturreglering.

Forum: Tekniska nämnden.

Kommentar: Genomförd. Under 2021 skapades projektet ”Från grått till grönt” på Skillingaryds torg. Remida, biblioteket och kommunledningskontoret anordnade tillsammans lektioner, planteringar och växtbytarträffar på torget i Skillingaryd. Under 2022-2024 har Vaggerydssurret anordnats vartannat år i skillingaryd och vartannat år i Vaggeryd. Torgen förvandlas till ett blomsterparadis för vilda pollinatörer med bl a mobila pallkragar, undervisning för skolklasser sker utomhus och andra aktiviteter för allmänheten anordnas.

119. Spara Fridhäll

Fridhäll samt dess närmiljö är en viktig social träffpunkt. Området fungerar både som mötesplats och en plats för symbolik och andlighet. Området har även temperaturreglerande funktion i tätortsbebyggelsen.

Ekosystemtjänster som gynnas: Sinnlig upplevelse, symbolik och andlighet, naturpedagogik.

Forum: Fridhälls verksamhet.

Kommentar: Genomförd. Fridhäll finns sparad.

120. Stärk tillgängligheten till allmän platsmark i bostadsområden

Efter Grönplanerna för Vaggeryd och Skillingaryd har nyttjandet av allmän platsmark för trädgårdsavfall och privata ändamål eskalerat till den grad att allmän mark i bostadsområden, som kan nyttjas av allmänheten, har begränsats kraftigt. Privat nyttjande av allmän platsmark ska upphöra då det påverkar både biologisk mångfald (invasiva arter) och det rörliga friluftslivet negativt.

Ekosystemtjänster som gynnas: Fysisk hälsa, livsmiljöer.

Forum: Tekniska nämnden

Kommentar: Påbörjad. Tekniska kontoret har påbörjat en inventering av platser där trädgårdsavfall har dumpas.